

שבִּיבֵי
אֵוֹר

• חשיפה ראשונה •

שיעור שנמסר מנהמת לבו
של מורינו הרב ביארצייט
מודהרנ"ת באמסטרדם

כמה שעות אחר אמירת השיעור לקה מורינו הרב בליבו

הקדמה:

במסירת השיעור בלהבת אש

שיעור זה נאמר על ידי מורינו הרב בליל חמישי עשרה בטבת תשע"ה, ונאמר בשידור חי לארץ ישראל בזמן שהותו באמסטרדם שבהולנד.

שיעור זה אי אפשר לומר עליו שנאמר, כיון שלא נאמר אלא נזעק ונשאג מנהמת לבו של מורינו הרב, ואי אפשר לתאר הבערה שאחזה במורינו הרב באומרו שיעור נורא זה, ממש פניו האדימו ובער בערה נוראית ושאג כל מילה ומילה משיעור זה עד כלות הנפש.

כמה שעות אחר אמירת שיעור זה, ליבו של מורינו הרב הפסיק לפעום מהמאמץ העילאי

שהתאמץ במהלך מסירת שיעור נורא זה, וחטף התקף לב, כשבאו להוביל את מורינו הרב לבית החולים ראו שאי אפשר להוציא את האלונקה דרך המעלית, והביאו מנוף וקשרו אליו את האלונקה והוציאו מהחלון הגדול שבסלון את מורינו הרב לאמבולנס שחיכה למטה, ומשם נלקח לבית חולים המשוכלל ביותר בהולנד, שנקרא 'פול', שם השתילו בליבו קוצב לב, לצערינו הרב בשבת בבוקר, יום וחצי אחר שנותח בליבו,

בגילו המבוגר, בית החולים הודיע שמורינו הרב צריך להתפנות מיד, בלי שם סיבה, ועם כל זאת מורינו הרב במסירות נפשו העילאית במוצאי שבת נסע לסדר חופה וקידושין לאחד מאנ"ש, ושם בירך וקרא את הכתובת בהתלהבות כימים ימימה.

אחר כך, מורינו הרב סיפר, שבישעה שמיטתו הייתה קשורה למנוף והתנדדה באויר בא מלאך המוות, ומורינו הרב נלחם עמו וניצחו, ונשאר עמנו.

מורינו הרב במנוף

ובכך לא נגמרה התלאה על שיעור זה, שאחר שנאמר עד כלות הנפש, חיפשנו כמה וכמה אנשים את ההקלטה של שיעור נורא זה ולא מצאו, ובמשך 8 שנים לא נודע שקיים הקלטה של שיעור נורא זה, עד שבעזר ה' לפני שנה נמצא ההקלטה בהיסח הדעת, ובמשך השנה האחרונה נכתב ונערך.

להצלחת עמדם נתן בן ברכה באשע
וחנה בת הדסה בכל העניינים

• שיעור שנמסר בבעירה אדירה ובלהבות אש בהילולת רבי נתן זיע"א - עשרה בטבת תשע"ה - הולנד

במה שאמרה "שבעים בלחם נשכרו" ואמרו חז"ל (מגלה טו:) אלו שבעים בנים של המן שנתרו אחר תלייתו עם עשרת בניו, שהיו מחזרים על הפתחים, ועל חנוכה כיונה כמה שאמרה: "קִשְׁת גְּבֵרִים חֲתִים וּנְכָשָׁלִים אָזְרוּ חֵיל" (שמואל א' ב, ד) וכ' רש"י (דברים לג, יא) הם מתתיהו ובניו, שכח הצלחת וניצחון מתתיהו ובניו בחנוכה, ומרדכי ואסתר כפורים [הייתה] משום שהיו עפר ואפר, וזה מה שאמרה חנה פעמיים קרן "רמה קרני בה" (שמואל א' ב, א) ובסוף "וירם קרן משיחו" (שם): שקרן גימטריא עפר.

הגאולה תחיה בזכות רבי נתן.

[רבי נתן היה] עצם נשמת רבינו הקדוש והגורא, שהיתה נשמתו מהאור הגנוז של מעשה בראשית, שזה סוד: "כֹּד הַקָּמַח לֹא כָלְתָה וְצִפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר" (מלכים א' יז, טז). וכל ההשפעות שבעולם, וכל התיקונים בעולם היום, עוברים מרבי נתן, וכל הגאולה תרד בזכות רבי נתן.

רבי נתן השיג סוד תפילת חנה.

"ותפלל חנה על ה'" (שמואל א', א, י), רבי נתן השיג את סוד תפילת חנה (ליקוטי הלכות הושן משפט הלכות מתנה ה' ס"א ס"ב) שחנה בתפילתה כיוונה על כל המשכיות הדורות¹, על פורים,

על ידו, כי הוא ישיג בשלמות בחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש, שהוא בחינת משפט וצדקה וכו' וכנ"ל שמשם כל האור של המנוחה הקדושה שהוא אור גר חנה בחינת ערכתי גר למשיחי, שהוא בחינת האור האמת המאיר לנו עתה בתוך עמקות התהום וכנ"ל. וכמו שכתוב בפירוש בראשית המובא לעיל (באות נא) שְׁמַדְבַּר שֵׁם מִהֲאֲרָבַע מַלְאָכִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּהוֹ וְבוֹהוּ וְחִשְׁוֹ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְכַנ"ל. אַךְ וְיָרַח אֲלֵהֶם - דָּא רִחוּז שֶׁל מְשִׁיחַ, מְרַחֵם עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שְׁעַל יְדֵי זֶה עָמַר הַתְּקוּן וְהַתְּקוּנָה. וְעַל יְדֵי זֶה, וַיֵּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי אֹר, וַיְהִי אֹר כִּי כָל הָאוֹרוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הַמְּנוּחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר גַּר חֲנָה, נִכְשָׁר מִשָּׁם וְכַנ"ל. וּמִחֲמַת שִׁנְחָה הִיְתָה צְרִיכָה אֲזַל לְהַמְשִׁיךְ נְשִׁמַת שְׁמוּאֵל שְׁעַל יְדוֹ נִמְשַׁח דָּוִד שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, עַל כֵּן עֲלָתָה בְּתַפְלָתָה לְבְּחִינַת תְּפִלַּת ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שִׁזְבָּה לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת כַּנ"ל:

¹ ליקוטי הלכות, חושן משפט מתנה ה, סא

זֶה בְּחִינַת חֲנָה וְאֵימָא בְּפִנְיֹת שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת חֲנָה כ"ו בְּחִינַת וְתַתְּפַל חֲנָה עַל ה', כִּי וְתַתְּפַל חֲנָה עַל ה' זֶה בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' מִמֶּש, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַל ה', פְּמוּבָן כְּתָבִי הָאֵר, שֶׁהוּא סוּד שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת שֶׁבְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדוֹת שֶׁהֵם ה' ה' שְׁמוּבָאָר בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ קְדָמָאָה שְׁלִים, בְּתַרְאָה שְׁלִים יְתִיר (וכמוכא בְּדַגְרִינוּ זֶה מְקוּם אַחַר, עַן שֵׁם). הִינוּ שֶׁה' יְתַבְרַךְ כְּכֹכֹל, הַתְּפַלל בְּעֲצָמוֹ בְּשֵׁם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֲמִים פְּשׁוּטִים לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים מִשָּׁם הַשְּׁנֵי שֶׁהוּא שְׁלִים יְתִיר, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֲמִים גְּדוּלִים רַחֲמִים רַבִּים. וְזֶה הַשֵּׁם הַשְּׁנֵי הוּא בְּחִינַת עַל ה' וְלִשְׁם הַגִּיעָה חֲנָה בְּתַפְלָתָה בְּחִינַת וְתַתְּפַל חֲנָה עַל ה'. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' וְכַנ"ל וְנִמְשָׁם מְדַלְקִין גַּר חֲנָה. וְעַל כֵּן כָּרָמוֹ בְּחֲנָה חֲנָה כ"ו שְׁמוּמִזוּ עַל כָּל זֶה וְכַנ"ל, כִּי עַל יְדֵי תְּפִלַּת חֲנָה הַנ"ל בְּחִינַת תְּפִלַּת ה' הַנ"ל נִלְדָּה שְׁמוּאֵל שְׁמִשָּׁח אֶת דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שֶׁל הַתְּקוּן וְהִיא

וְאָמַר,
שְׁחַעְקוּ
עִסְקוּ
שְׁלַכְמוּ
יְהִי
לְהַדְפִּים
סְפָרִים
יְפוּצוּ
מֵעֵינוֹתֵיכֶם
חוּצָה

א' שְׁבֻט תִּשְׁע"ח

הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת

הַמְלִצָּה

לְכַבּוֹד כָּל אֲנִ"שׁ, וְכָל תַּלְמִידֵי רַבֵּינוּ,
בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶרוֹ!!!

עַל כּוֹלֵם לְרַכּוֹשׁ אֶת הַחוּבְרַת "שְׁבִיבֵי
אוֹר", וְלִתְרוֹם בְּעֵין יָפֵה, וְלִהְתָּרִים אֶת
כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, בְּהַרְפֵּי עֵין [435], שְׁעַל
יְדֵי זֶה יִתְגַּלֶּה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, ה' אֶחָד = 1
[435].

כִּי רַק בְּהַפְצַת חוּבְרַת זוֹ, "שְׁבִיבֵי אוֹר"
תִּלְוִי כָּל הַתְּגִלּוֹת הַמְּשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
וְהַמְּשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף.

וְעַל יְדֵי זֶה שְׁכוּלֵם יִקְנוּ אֶת הַחוּבְרַת
"שְׁבִיבֵי אוֹר" יִרְדַּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל אִשׁ
מִן הַשָּׁמַיִם, בְּמַתְרָה בְּיַמֵּינוּ, בְּהַרְפֵּי עֵין,
אֲמֵן נַעַח סְלָה וְעַד.

בְּבִרְפַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהוֹרָה,

עֲבַדְכֶם הַנְּאֻמָּן

אֱלִיעֶזֶר בֶּרְלַנְד

נשים חייבות בתפילה.

(בראשית כה, כב), מה יהיה עם אנוכי ה' אלוך, כשעוברת ליד ביה"כ רוצה לצאת, וכשעוברת ליד ע"ז גם רוצה, ואמרה למה זה אנוכי? מה יהיה עם אנוכי ה' אלוך. וה' אמר לה "שני גינים בכתנך, ושני לאמים ממעך יפרדו וקלאם מלאם יאמין ורב יעבד צעיר" (בראשית כה, כג). הגדול יעבוד את הקטן, ולמה? דוקא הרב יעבוד את הצעיר, את הקטן? ולמה? משום שלקמן יש ביטול.

גדולת מוהרנ"ת בביטול לרב'ה.

רבי נתן היה תמיד הצעיר, הקטן. "אם לא שויתי ודוממתי נפשי בגמל עלי אמו בגמל עלי נפשי" (תהלים קלא, ב), רבי נתן זכה להיות התינוק, התינוק האמיתי, התינוק שזכה להיות יש מאין, רבי נתן היה אין, הוא הגיע לדרגת ההיולי, בחנוכה זוכים להגיע להיולי. כתוב בפסק הר זה קנתה ימינך הר ציון שכנת בו, א"א להגיע להר ציון רק מי שהוא היולי, גשנה ר"ת ג'לגל ש'פל נ'בדל היולי³, א"א לראות בבנין ירושלים לראות ירושלים נבנית [רק מי

את כל תפילת שמונה עשרה לקחו מתפילת חנה, שהיא כיוונה בתפילתה לשמונה עשרה ברכות, בכל בית ראשון אמרו את תפילת חנה, ואח"כ תקנו אנשי כנה"ג שמונה עשרה ברכות, וזה מצוה מדרבנן, ולכן כל אשה חייבת בתפילת שמונה עשרה, כי כל מצוות דרבנן גם נשים חייבות, שלוש תפילות.

ותתפלל חנה על ה'.

ותתפלל חנה על ה', חנה מתפללת על ה' [לא כ' אל ה', אלא על ה']² התפילה שתקנה חנה לא זכה שום צדיק לתקן, כי היא זכתה לאדם קדמון, היא זכתה לעתיק, היא רק ראתה את ה', אפילו שהיתה בת מאה ושלושים, היא רק ראתה את ה', וזה מש"כ [שאמר אלקנה לחנה]: "הלווא אנכי טוב לך מעשרה בנים" (שמואל א' א, ח), אנוכי רומז לאנוכי ה' אלוך, שכל ימיה ראתה את ה' אלוך.

הסיבה שרב יעבוד צעיר.

וזה מה שאמרה רבקה: "למה זה אנוכי"

² כ' בשערי אורה שער ג- ד' ד"ה וחנה וז": וחנה

בהתכוונה בתפילתה עלתה למעלה למעלה עד המקום הנקרא "מזל". והוא סוד שכי' והיא מרת נפש ותתפלל על ה' (שמואל א' - א' - ו) לא אמר הכתוב ותתפלל אל ה' אלא על ה', כבר ידעת כי ג' שמות הם: למטה אדנות, באמצע הויה, למעלה אקיה שהוא הכתר ובו תלוי המזל שממנו נמשכים הבנים. וזהו סוד ותתפלל על ה' על הויה ממש שהוא אקיה העומד למעלה משם הויה, כי עלתה בתפילתה עד שם אקיה ומשם הפיקה רצונה בדבר זה,

עכ"ל.

³ שיחות הר"ן מי

וזה פחינית מה שמשחקין בפחנה בדרייזיל, ... והנה פח היילי המובא בספריהם, הוא פחינית הממזע בין הפח והפעל. פי כל דבר הוא בתחלה פח ואחר כך יוצא מפח אל הפעל וכשיצא מן הפח קדם שפא אל הפעל יש פחינית היילי שהוא ממזע בין הפח והפעל שהוא שרש פל הנבגאים. פי פלם יוצאים מן פח היילי, פי פלם היו תחלה בתוך פחינית פח היילי. וכל הנבגאים היוצאים

הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים, אדם בא לעולם לעשות רצון אביו שבשמים, רבי נתן בגיל 4 כבר לא פתח את העיניים, לא ראה שום דבר, לכן ראה מסוף העולם ועד סופו...

היוונים שנלחמו בחשמונאים – ישמעאלים.

וגם חנה (ראתה מסוף העולם ועד סופו), שאמרה: "קִשְׁתַּת גְּבָרִים חַתִּים וְנִכְשָׁלִים אֲזָרוּ חֵיל" (שמואל א' ב, ד). (כוונתה לישמעאל נולד] במזל קשת התגבר הקשת⁴, שהרי ישמעאל נולד במזל קשת, התגבר בקשת והיה רובה קשת, והיוונים הם ישמעאלים, ובאו בכח ישמעאל, [כלומר מכך שכשחנה התפללה שהחשמונאים ינצחו את היוונים אמרה קשת גיבורים חתים⁵, וקשת מרמוז על ישמעאל מוכח שהחשמונאים לא נלחמו ביוונים ממש אלא בערבים שהיו תחת מלכות יוון (הרב בשיעורים), וכן אנו אומרים בסליחות ליום חמישי:] כלה שעיר וחותרו ועלו לציון מושיעים, אם יהיה כלה

שהוא היולין, א"א לבנות את ירושלים רק ע"י רבינו ורבי נתן.

נשמת רבינו התעברה בר' נתן בשלמות.

רבי נתן זכה שנשמת רבינו התעברה בו בשלימות, לא היה גיד לא היה אבר, לא היה נקודה שנשמת רבינו לא התעברה בה [כין רבי נתן התבטל לרבינו ככל רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו, נפש רוח נשמה חיה יחידה, לא היתה נקודה שרבי נתן לא התבטל בה לרבינו. לכן עצם נשמת רבינו שהיתה מאור הגנוז של מעשה בראשית, סוד כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר – היה כלול ברבי נתן.

לראות מסוף העולם ועד סופו.

הרב"ה אמר על עצמו לא ראיתי את העולם בכלל, ולכן הוא ראה מסוף העולם ועד סופו, אם אדם סוגר את העיניים הוא רואה מסוף העולם ועד סופו.

⁴ צִיּוֹן (תהלים ע"ד), בְּחֵינֵת תְּבִיאָמוֹ וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נִחְלָתְךָ בְּחֵינֵת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֵׁשֶׁם הָיָה בְּחֵינֵת גְּלָגַל הַחוּזָר שֶׁזָּהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה בְּנ"ל.

⁴ פרקי דרבי אליעזר פרק טז

הנס התשיעי נולד ישמעאל בקשת ונתרבה בקשת שני' והיה אלהים את הנער ויגדל ונטל קשת וחצים והיה יורה אחר הפנות.

⁵ שְׁמוּאֵל-א ב, ד

"קִשְׁתַּת גְּבָרִים חַתִּים וְנִכְשָׁלִים אֲזָרוּ חֵיל":

תְּרָגָם יוֹנָתָן: "עַל מַלְכוּת מַקְדוֹן אֲתַנְבִּיאַת וְאִמְרַת קִשְׁתֵּית דְּגַבְרֵי מַקְדִּינְאֵי יִתְבְּרִין וְדַבְּרֵית חֲשְׁמוֹנְאֵי דְהוּן חֲלָשִׁין יִתְעַבְּדוּן לְהוֹן נְסִין וְגַבְוִרִין:"

מִשֶּׁם שֶׁהֵם שָׁלַשׁ בְּחֵינֵת הַנְּ"ל שֶׁהֵם נִבְדָּלִים גְּלָגְלִים שְׁפָלִים פְּלֶם חוּזָרִים חֲלִילָה, וְחוּזָר וְנִתְהַפֵּה מִנִּבְדָּל לְשָׁפֵל וּמִשָּׁפֵל לְנִבְדָּל וְכֵן פְּלֶם כִּי בִשְׂרֵשׁ פְּלוֹ אֶחָד בְּנ"ל.

זֶה בְּחֵינֵת הָאוֹתִיּוֹת הַחֻקִּים עַל הַדְּרִידִיל שֶׁהֵם הַנְּג"שׁ רְאִשֵׁי תַבּוֹת הַיּוֹלֵי גְּלָגַל שְׁפָל, שֶׁהֵם קָלָל קָל הַבְּרִיאָה בְּנ"ל, שֶׁפְּלֶם חוּזָרִים חֲלִילָה וּמִתְגַּלְגָּלִים וּמִתְהַפְּכִים מֵזָה לְזָה וּמֵזָה לְזָה בְּנ"ל, שֶׁזָּה מְרַפֵּז בְּחֵינֵת שֶׁהוּא בְּחֵינֵת חֲגֻפַת הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֵׁשֶׁם הָיָה בְּחֵינֵת עֲלִיוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה שֶׁזָּה בְּחֵינֵת דְּרִידִיל בְּחֵינֵת גְּלָגַל הַחוּזָר שֶׁנִּתְהַפֵּה מִבְּחִינָה זוֹ לְבְּחִינָה זוֹ וּמֵזָה לְזוֹ בְּנ"ל.

זֶה בְּחֵינֵת הַגְּאֻלָּה, ... וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחֵינֵת הָאוֹתִיּוֹת הַנְּ"ל שֶׁהֵם הַנְּג"שׁ רְאִשֵׁי תַבּוֹת "גְּאֻלָּת שְׁבִט וְנִחְלָתְךָ הִיר

שעיר וחזתנו יתקיים ועלו לציון מושיעים.

ובשעשיו לקח את "מחלת בת ישמעאל" (בראשית כה, ט) כתב רש"י רשעית בת רשע, הוסיף רשעה על רשעתו, ואילו כשלקח את בשמת (בראשית לו) כתב רש"י שנמחלו עוונותיו⁶, וקשה למה לא הפך רש"י את הסדר, במחלת (היה לכאורה צריך לומר שמרמז ש]נמחלו עוונותיו, ובבשמת שמבשמת ומקטירה לע"ז שם היה צריך לומר הוסיף רשעה על רשעתו.

אלא אמר [ר' יהושע בן לוי] שעשיו רצה להתגייר 3 פעמים, פעם אחת בגיל 15 ואח"כ בגיל 63 כשהתחתן עם מחלת היה לו הרהור תשובה אמיתי רק שלא ניצל את הרהור תשובה שלו, [ופעם כשנפגש עם יעקב בחזרתו מחרן, כמבואר בתחילת פרשת וישלח, והיה לו הרהור תשובה, ועשו היה מתגייר אם יעקב היה נותן לו את דינה]⁷

הרהור תשובה יש לנצל.

שיש לאדם הרהור תשובה צריך לנצל אותו, כשאחי יוסף אמרו "אבל אַשְׁמִים אֲנַחְנוּ"

(בראשית מב, כא), היה להם הרהור תשובה, אבל לא נצלו אותו, כי אמרו שכל החיסרון שלהם היה, "אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעֵנוּ" (בראשית מב, כא)⁸, וכי זה כל עוונם? [שלא ריחמו על יוסף כיון שכל כך התחנן לפניהם, הרי כלל לא היה מגיע לו להימכר], וביותר כשאמרו: "מָה נֹאמֵר לְאֲדֹנָי מִה נִדְבָּר וּמָה נִצְמַדֵּק" (בראשית מו, טו), כתוב שאמרו: 'כנים אנחנו, מהורים אנחנו, צדיקים אנחנו'. איזה מהורים, איזה צדיקים, שמכרו אח בשביל נעלים?

לעשות מיד תשובה כשהולך שלא כסדר.

עשרים ושתים שנה [עד שמכרו את יוסף], הלך להם כסדר, ופתאום הולך שלא כסדר, תעשו תשובה [היו צריכים לעשות מיד תשובה על שמכרו את יוסף]. כשהולך לא-כסדר צריך לעשות תשובה, כאשר אדם רואה שהולך לא כסדר שיצחק 'אשמים אנחנו', אלא מה. אדם אומר אני לא יודע על מה לעשות תשובה. רבינו אמר

אחיו אבל אשמים אנחנו ר' אבא בר כהנא אמר לשון דרומי הוא אבל ברם אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ר"ל בשם רבי יוחנן בר שאילה אפשר יוסף בן שבע עשרה שנה היה רואה את אחיו מוכרים אותו והוא שותק אלא מלמד שהיה [יוסף] מתחבט לפני רגליו של כל אחד ואחד כדי שיתמלאו עליו רחמים ולא נתמלאו ויען ראובן אותם לאמר וגו' הלא כדן אמרית לכון הלא אמרת אליכם לאמר אל תחטאו בילד אלא כך אמרתן ועתה לכו ונהרגו וגם דמו הנה נדרש דמו וגם דם הזקן:

⁶ והיא אותה אחת הבת של ישמעאל, שבפרק כ"ח כתובה תחת השם מחלת בת ישמעאל, ובפרק ל"ו כתובה בשמת בת ישמעאל.

⁷ מדרש רבה בראשית - פרשה עו פסקה ט

(ט) ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו וגו' ודינה היכן היא נתנה בתיבה ונעל בפניה אמר הרשע הזה (עשו) עינו רמה היא שלא יתלה עיניו ויראה אותה ויקח אותה ממנו:

⁸ מדרש רבה בראשית - פרשה צא פסקה ח

אם כנים אתם וגו' ואת אחיכם הקטן ויאמרו איש אל

גמור, אינו מאמין בגמרא הקדושה.

זמן קריאת שנים מקרא ואחד תרגום.

ובשו"ע שאומרים לקרא שנים מקרא ואחד תרגום. לפי האר"י צריך לקורא לפני המקוה [ביום שישי], ר' נתן היה קורא הפרשה לפני המקוה בשבת. [ובזמנינו] צריך להתחיל לקרוא לאחר ההכרלה [בתחילת השבוע, ולא לחכות ליום שישי], כי יום שישי קצר ולא מספיקים ולא קוראים.

איך אדם דוחה את הקריאה לשמחת תורה, ולא קורא את הפרשה וההפטרה בזמן, אפשר לקרוא ב-10 דקות פעם אחת ועוד 10 דק' פעם שניה, וביום שיש עוד 10 דקות תרגום ועוד חצי שעה רש"י, ואם קרא רש"י במשך שעה, לא קרה כלום, איך אדם יכול לומר אני חסיד ברסלב שובו בנים אם לא קורא את הפרשה.

הריגת יואב את שני שרי ישראל, וכן ר' יוחנן את ריש לקיש ורב כהנא.

ובהפטרה דוד אומר לשלמה לפני מותו: "וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה אשר עשה לשני צבאות ישראל לאבנר בן נר ולעמשא בן יתר ויהרגם וישם דמי מלחמה

אתם לא יודעים מה זה תשובה בכלל, אני עושה תשובה בשבילכם⁹.

והאחים לא עשו תשובה על עצם המכירה, אלא רק על זה שהוא בכה והתחנן, נישק את הידיים של כל אחד, בכה והתחנן לכל אחד, נפל לרגלי כל אחד, נישק את הנעליים של כ"א, ולא ריחמו עליו, ע"ז הם עשו תשובה, אבל לא הודו בחטא, שעשו עבירה נוראה, ושרפו את העולם, והזיקו לכל הדורות, ועכשיו כבר יהיה עשרה הרוגי מלכות, כמ"ש [בברכת יעקב ליוסף] "מידי אביד יעקב" (בראשית מז, כד), 'אביר יעקב' אותיות רבי עקיבא, שנהרג בעשרת הרוגי מלוכה יחד עם עוד תשעה ע"י אותו הגמון שמילא את הבית במנעלים.

חייבים לקרוא את הפרשה עם ההפטרה.

עכשיו אמרנו בהפטרה (הפמרת ויהי) "[וְגַם אֶתָּה יְדַעַת אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְשְׁנֵי שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבִנָּר בֶּן נָר וְלְעִמְשָׂא בֶּן יֵתָר וַיְהַרְגֵם] וַיִּשֶׂם דָּמֵי מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם" (מלכים א' ב, ה), מי שלא קורא את ההפטרה הוא בכלל אפיקורס שבסמימן רפה, מפורש שחייב לקרא הפרשה, שנים מקרא ואחד תרגום, ואם לא קורא הוא אפיקורס

ידי לתקן הפל פל מה שקולקלתם עד הנה, רק העקר מעתה לא תעשו עוד. ונאפלו מהיום והלאה איני מקפיד על השגגות שתעברו חס ושלום, רק העקר שעל כל פנים תשמרו עצמכם ממזידי ועוד דבר מזה הרבה:

⁹ חיי מוהר"ן - אות דש

(יד) שמעתי בליפויץ שהיה מדבר עם אנשי שלומנו דשם ואמר מה אתם יכולים לעשות תשובה, וכי מספיקים ימיהם ולחכם קלכם לתקן פגם אחד ממה שקולקלתם. רק אני עושה תשובה בשבילכם, ויש לאל

כמו רבי יוחנן שרצה שתי אנשים, את ריש לקיש (ב"מ פה)¹¹ ואת רב כהנא (ב"ק קיח)¹².

בשלום וגו'". ודוד המלך אומר: אני לא מוחל על הרציחות האלו: "ולא תוריד שיבתו בשלום". רצחו כאן 2 אנשים חפים מפשע¹⁰

קרו לי, גם כשהייתי לסטים הייתי ראש להם, הכא, רבי קרו לי. כלומר, אינני חשוב עתה יותר מאז. אמר ליה רבי יוחנן: אהנאי לך, הועלתי לך בכך דאקרבינך שקירבתי אותך תחת כנפי השכינה.

חלש דעתיה דרבי יוחנן. חלשה דעתו של רבי יוחנן על דבריו של ריש לקיש כלפיו. חלש ריש לקיש. ריש לקיש חלה בגלל הקפידיא של רבי יוחנן עליו. אתאי אחותיה, קא בכיא. הגיעה אחותו של רבי יוחנן, שהיתה אשתו של ריש לקיש, ובכתה לפני אחיה שיתפלל על בעלה שיבריא מחוליו. אמרה ליה: עשה בשביל בני! אמר לה: [ירמיה מט יא] "עזבה יתומיך אני אחיזה". כלומר אני אדאג לכל מחסורם. אמרה ליה: עשה בשביל אלמנותי! אמר לה: המשך הפסוק הוא "ואלמנותיך עלי תבטחו". שגם לך אני אדאג. נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש ריש לקיש. נפטר מהקפידיא של רבי יוחנן.

¹² בבא קמא קיז, ע"א

מעשה: ההוא גברא דהוה בעי אחוויי אתיבנא דחבריה [היה אדם שרצה למסור לאנסים את התבן של חברו], אתא לקמיה דרב, אמר ליה רב: לא תחוי ולא תחוי [אל תמסור ואל תמסור], אמר ליה לרב: מחוינא ומחוינא [אמסור ואמסור]. יתיב רב כהנא קמיה דרב באותה שעה, שמטיה לקועיה [לצווארו] מיניה, שבר את מפרקתו והרגו. קרי רב עילוייה: [ישעיה נא כ] "בניך עולפו [מחסרון לחם ומים, מתי רעב וחרב] שכבו בראש כל חוצות [ואין קובר להם] כתוא ממכור [כשור הבר הנלכד ברשת שהוא שם במקום שנלכד ואי אפשר לו לזוז ממקומו] "מה תוא [תאו, שור הבר] זה כיון שנפל במכמר [רשת הלוכד] אין מרחמין עליו, אף ממון של ישראל כיון שנפל ביד עובדי כוכבים אין מרחמין עליו.

אמר ליה רב לרב כהנא שהרג את המוסר: כהנא, עד האינדא הוו פרסאי דלא קפדי אשפיכות דמים [עד עכשיו היו כאן פרסיים שאינם מקפידים על שפיכות דמים] ואינם עונשים את ההורג, אבל והשתא איכא

¹⁰ מורינו הרב אמר לא' המפקחים בבאר יעקב שיש מאות גברים ומאות נשם מאות בחורים ומאות נערות מאות ילדים ומאות ילדות מגולגלים ביואב בן צרויה, וכולם סובלים.

¹¹ בבא מציעא פד ע"א

יומא חד, הוה קא סחי רבי יוחנן בירדנא. יום אחד היה רבי יוחנן רוחץ בנהר הירדן. חזייה ריש לקיש, ראה אותו ריש לקיש, בזמן שהוא עוד היה לסטים, מעברו השני של הנהר, ושוור לירדנא אבתריה, דיילג ריש לקיש את כל רוחב הנהר לעברו של רבי יוחנן. אמר ליה רבי יוחנן: חילך לאורייתא! כחך הרב, יפה הוא לסבול עול תורה. אמר ליה ריש לקיש: שופרך לנשי! יופיך ראוי לנשים. אמר ליה רבי יוחנן: אי הדרת בך, אם תחזור בתשובה, יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי. אתן לך את אחותי, שהיא יותר יפה ממני, לאשה. קביל עליה קיבל ריש לקיש על עצמו לחזור בתשובה. בעי למיהדר לאתויי מאניה, רצה ריש לקיש לדלג בחזרה את הנהר כדי לקחת משם את בגדיו, ולא מצוי! לא הצליח לחזור בקפיצה. כי מיד שקיבל עליו עול תורה, תשש כחו. הדר אקרייה ואתנייה, לימד אותו רבי יוחנן מקרא ומשנה, ושויה גברא רבא, עד שהיה לאדם גדול.

יומא חד, הוו מפלגי בי מדרשא, יום אחד נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש בבית המדרש בנוגע לדין בהלכות קבלת טומאה של כלים, וכך נחלקו: הסיף, החרב, והסכין, והפגיון, סכין בעלת שני פיות, והרומח, ומגל יד שפיו חלק והוא עשוי לשרר עצמות ולחתוך עצים, ומגל קציר, שקוצרים בו תבואה ופיו מלא פגימות כמסור - מאימתי מקבלין טומאה? משעת גמר מלאכתן. ומאימתי הוא גמר מלאכתן? רבי יוחנן אמר: משיצרפם בכבשן, משעה שהכניס אותם לכבשן כדי לחזקם. ריש לקיש אמר: משיצחצחן במים. אמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש: לסטאה - בלסטיותיה ידע. משום שהיית לסטים, לכן אתה בקי באותם כלים המשמשים לליסטיות. אמר ליה ריש לקיש: ומאי אהנת לי? מה הועלת לי בכך שהחזרת אותי בתשובה? הרי התם, "רבי"

[הוציאו כר אחד מתחתיו]. שוב אמר רבי יוחנן שמעתתא ואקשי ליה רב כהנא, והוציאו כר נוסף מתחתיו, עד דשלפי ליה כולהו בסתרי מתותיה [עד שהוציאו את כל הכרים שתחתיו], עד דיתיב על ארעא [עד שישב רבי יוחנן על הארץ].

רבי יוחנן גברא סבא הוה ומסרחי גביניה, רבי יוחנן היה אדם זקן, וגבות עיניו היו גדולים ומכסים את עיניו. אמר להו לשמשיו: דלו לי עיני ואחזייה, הרימו לי את הגבות כדי שאוכל לראות את רב כהנא. דלו ליה במכחלתא דכספא, הרימו לו את הגבות עם מלקחים של כסף. חזא דפרטיה שפוטתיה, ראה רבי יוחנן ששפתיו של רב כהנא שסועות [והיה זה מחמת מכה, שנקרעה שפתו]. סבר רבי יוחנן כי אחוך קמחיך ביה, שרב כהנא צוחק עליו. חלש דעתיה של רבי יוחנן ונח נפשיה של רב כהנא, שמת מחמת קפידתו של רבי יוחנן.

למחר אמר להו רבי יוחנן לרבנן: חזיתו לבבלאה היכי עביד? ראינתם את אותו בבלי כיצד עשה לי. אמרו ליה: דרכיה הכי, דרכו של רב כהנא בכך, ולא היה זה צחוק. על רבי יוחנן לגבי מערתא ששם קברו את רב כהנא. חזא דהוה הדרא ליה עכנא, ראה שהיה בפתח המערה נחש גדול שעשה את עצמו כגלגל והקיף את פי המערה, ונתן את זנבו בפיו, ושום אדם אינו יכול ליכנס. אמר ליה רבי יוחנן לנחש: עכנא, עכנא, פתח פומיך, נחש נחש פתח את פיך ויכנס הרב אצל תלמיד, ולא פתח. אמר רבי יוחנן לנחש: יכנס חבר אצל חבר, ולא פתח. אמר: יכנס תלמיד אצל הרב, פתח ליה.

בעא רחמי ואוקמיה, ביקש רבי יוחנן רחמים על רב כהנא והחיהו. אמר ליה רבי יוחנן: אי הוה ידענא דדרכיה דמר הכי לא חלשא דעתי, אם הייתי יודע שדרכו של רב כהנא בכך לא הייתי מקפיד. השתא ליתי מר בהדן, עכשיו יבוא הרב איתנו. אמר ליה רב כהנא: אי מצית למיבעי רחמי דתו לא שכיבנא אזילנא, ואי לא - לא אזילנא, אם אתה יכול להתפלל עלי ששוב לא אמות אם אקשה לך, אלך עמך ואעמוד אצלך בבית המדרש, ואם לא לא אלך עמך, הואיל וחליף שעתא ונעשה נס חליף, ולא אלך עוד עמך, שמא תכעס עלי ואמות פעם נוספת, אלא אלך לביתי חי ולא אעמוד עוד אצלך פן אמות פעם נוספת. ויש מפרשים שרב כהנא אמר: הואיל וחליף שעתא וכבר קבלתי צער מיתה, לא

יונאי דקפדו אשפיות דמים ואמרי מרדין מרדין [ועכשיו יש כאן יונים המקפידים על שפיות דמים ואומרים רוצח ירצח]. לכן קום סק [עלה] לארעא דישראל, וקביל עלך דלא תקשי [קבל על עצמך שלא להקשות] לרבי יוחנן שבע שני.

אזיל אשכחיה [הלך ומצא] לריש לקיש דיתיב וקא מסיים מתיבתא דיומא לרבנן שהיה חוזר ושונה להם מה שדרש רבי יוחנן אותו היום, לפי שריש לקיש חכם גדול היה, ולאחר ששמעו כולם מפי הרב, היה חוזר ומכוונה בידם. אמר להו רב כהנא לרבנן: ריש לקיש היכא? אמרו ליה: אמאי? אמר להו: האי קושיא והאי קושיא, והאי פירוקא והאי פירוקא, אלו הקושיות שיש לי להקשות ואלו התירוצים שיש לי לתרץ על השיעור. אמרו ליה לריש לקיש את דברי רב כהנא. אזל ריש לקיש אמר ליה לרבי יוחנן: ארי עלה מבבל, לעיין מר במתיבתא דלמחר שיכין הרב טוב את השיעור של מחר.

למחר אותבוה בדרא קמא [הושיבו את רב כהנא בשורה הראשונה] של היושבים קמיה דרבי יוחנן, שהיו שבע שורות של תלמידים יושבים לפני רבי יוחנן זו לפני זו. אמר רבי יוחנן שמעתתא [אימרה] אחת ולא אקשי ליה רב כהנא, אמר רבי יוחנן שמעתתא נוספת ולא אקשי. וכל פעם שאמר רבי יוחנן אימרה ורב כהנא לא הקשה על זה, אנחתיה אחורי העבירו אותו שורה אחת אחורה, עד שהעבירו אותו שבע דרי [שורות] עד דאותביה בדרא בתרא [עד שישב בשורה האחרונה].

אמר ליה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש: ארי שאמרת וכיניית את רב כהנא, נעשה שועל! אמר רב כהנא: יהא רעוא דהני שבע דרי להו חילוף שבע שני, יהי רצון שאלו שבע השורות שהעבירוני לאחור, יחשבו כתחליף לשבע השנים דאמר לי רב שרב גזר עלי שלא להקשות לרבי יוחנן. קם אכרעיה, עמד רב כהנא על רגליו, אמר ליה רב כהנא לרבי יוחנן: נהדר מר ברישא יחזור הרב על תחילת דבריו. אמר רבי יוחנן שמעתתא ואקשי רב כהנא, וכך הקשה לו על כל אימרה שאמר, עד שאוקמיה בדרא קמא, ששוב הושיבוהו בשורה הראשונה לפני רבי יוחנן. המשיך רבי יוחנן ואמר שמעתתא ורב כהנא המשיך ואקשי. רבי יוחנן הוה יתיב אשבע בסתרי [היה יושב על שבעה כרים]. מחמת הקושיא שהקשה עליו רב כהנא שלפי ליה חדא בסתרא מתותיה

הצער המכירה של יעקב ויוסף.

האחים אמרו: "אבל אשמים אנחנו", אבל הם רק עשו תשובה "אשר ראינו צרת נפשו", אבל זה לא נקרא 'אשמים', זה כמו אדם עושה תשובה שלקח חתיכת נייר בלי רשות ולא מודה שגנב, ורצח. [הם עשו תשובה על זה שלא ריחמו על יוסף, ולא עשו תשובה על זה ש]הם רצחו את האבא, [שיעקב כל אותם שנים ישב על הארץ ומיאן להינחם], הם רצחו את יוסף, רבי אברהם בר"נ אומר שלהימכר לעבד זה יותר חמור מרציחה, מחמת המכות הנוראות שמקבל.

וגם יוסף קיבל מכות רצח, מדותן ועד בית לחם, כל הדרך קיבל מכות רצח, וכשבא לקבר אמו, קבר רחל בבית לחם, קפץ מעל החמור וצעק לאמא, ורק עכשיו הבין למה אבא קבר את אמו על הכביש.

קבורת רחל על אם הדרך.

וזה מה שיעקב אמר ליוסף לפני מותו: "וְאֲנִי בָּבֹאִי מִפְּדֵן מֵתָה עָלַי רַחֵל בְּאֶרֶץ פְּנֵעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרְתָ אֶרֶץ לְבֵא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית לָחֶם" (בראשית מ"ז, ז), כשיעקב קבר את רחל הוא היה בגיל 91 ויוסף היה בגיל 8. ועתה יעקב בגיל 147 ויוסף בן 56, יעקב אומר לו אני יודע שיש בליבך עלי למה קברתי את אמא על אם הדרך¹³, על הכביש, 48 שנים הוא מתהלך עם קושיות, למה אבא קבר את אמא על הכביש, מה אמא עשתה לו, ממתי קוברים אדם על הכביש, 'בעוד כברת ארץ לבא אפרתה', שהיה אפשר לקברה בתוך העיר בית לחם.

וגם אברהם קבר את שרה אשתו בשער האשפות של חברון, מקום של חושך ואפילה וצלמות, כמש"כ הוזה"ק, שזה היה מקום של

עונת גשמים היתה, א"ל לאו, בדרך מתה, בעוד כברת ארץ לבא אפרתה בין פסח לעצרת היה שהארץ מניעה והולכת כדי ובאה ככברה שבלים. א"ל יוסף גוזר אני עכשו ומעלה אותה למערה, [א"ל] אין אתה יכול לעשות בני, שלא קברתיה בדרך אלא על פי הדבר, שאף (אם) [אני] בקשתי להעלותה ולא הניחני המקום, שנאמר ואקברה שם בדרך אפרת, מהו שם עפ"י הדבר שנאמר וימת שם משה [וגו'] על פי ה' (גוי) (דברים ל"ד ה'), ולמה, גלוי וידוע לפניו שסוף בית המקדש ליחרב על ידי נבוכדנצר ובני עתידים לצאת לגולה לבבל והם הולכין אצל האבות בתפלתן שיתפללו בעדם ואינם מועילים כלום, מכיון שמהלכין בדרך הם באים ומחבבין קבורת אמך והיא מבקשת עליהם רחמים ומיד הב"ה שומע לקולה ומרחם עליהם וכו'.

אקבל שוב צער מיתה ולא אלך מכאן. תייריה, הקיצו רבי יוחנן משנתו, אוקמיה, העמידו, שיייליה כל ספיקא דהוה ליה ופשטיניהו ניהליה הקשה לו רבי יוחנן את כל הספיקות שהיו לו, ותיריך לו רב כהנא את כולם. היינו דאמר רבי יוחנן: דילכוון אמרי, שלכם הייתי אומר תורה של בני ארץ ישראל, דילהון של בני בבל היא, ששמעו כן מרב כהנא שעלה מבבל.

¹³ בראשית רבתי פרשת ויחי מ"ז, ז.

ואני בבאי מפדן. התחיל יוסף שואלו על עסק רחל למה לא נכנסה לקבורת מערת המכפלה, שהיה יוסף מצר על הדבר מאד, והוא משיבו עליה ואני בבאי וגו'. אינו אומר אני, אלא ואני, א"ל חייך כשם שהיית מבקש שאמך תכנס במערת המכפלה כך [אני] הייתי מבקש, הה"ד ואני. א"ל יוסף למה [לא] הכנסת אותה לקבורה שמה

מכתב ההסתלקות של מוהר"ת:

ובכן,
מצווה
אני
עליכם
שתדפיסו
הספרים.
שיהיה
יפוצו
מעיינותך
חוצה

בס"ד

ט"ו בשבט תשע"ט

כל אחד חייב לחתום
חוראת קבע לעלון של
שביבי אור
למען הפצתו בכל בית
בישראל
בברכת התורה
אליעזר ברלנד

קדו
שביבי
אור

שהשתכנו במצודת ציון, הראו לו את השבועה שנשבע אברהם לאבימלך - "אם תִּשְׁקַר לִי וּלְגִינִי וּלְגִבְדִי" (בראשית כא, כג), והשבועה היתה מודפסת באותיות קידוש לבנה על החומה של יבוס, על צלמי נחושת, וכולם פחדו מהשבועה הזו, כי היה עדיין נכד אבימלך חי, ובימי דוד כבר מת, ועדיין פחדו. עד שבא יואב שלא פחד משום דבר, וקפץ על החומה, ונלחם איתם ופתח את השער, ועזרו לו גיבורי דוד וניצחו את יבוס, וכבשו את ירושלים¹⁴.

מעלת יואב בן צרויה.

יוואב היה בעל חסד גדול מאוד, וכתוב בסנהדרין מט שביתו היה במדבר¹⁶, כי היה

שדים ורוחות, וגם כאן קשה איך קוברים אשה במקום של אשפה¹⁴.

כיבוש ירושלים.

וזה שאומר דוד לשלמה בנו בצוואתו: "וְגַם אֶתְּהָ יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְשִׁנֵי שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן נֵר וְלַעֲמֹשָׁא בֶן יֵתֵר וְיֵהָרָגוּ וַיֵּשֶׁם דָּמִי מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם: וְעִשִׂיתָ כְּחֻכְמַתְךָ וְלֹא תוֹרַד שִׁיבְתוּ בְּשָׁלֹם שְׂאֵל" (מלכים א' ב, ה-ו) וכתב רש"י כדי שלא יפלו בגיהנם.

וזה יואב שכבש את ירושלים, שכאשר הגיע דוד לירושלים ורצה לכבוש את בני יבוס

צִלְמִי נְחֹשֶׁת וְהַעֲמִידוּ אוֹתָן בְּרוּחַב הָעִיר וְכַתְּבוּ עֲלֵיהֶם בְּרִית שְׁבוּעַת אַבְרָהָם וּכְשֶׁבָאוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ כְּתִיב וְ"אֵת הַיְּבוּסִי יִשֵּׁב יְרוּשָׁלַיִם" וגו' וְדוּד הַמְּלֶכֶת רָצָה לְהַכְנִיס וְלֹא הִנְיָחִיהוּ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמְרוּ אֲנִישֵׁי יְבוּס לֹא תָבֹא הַנֶּהָ. וְכִי מִה הָיָה כְּתוּב שֶׁל אֲנִישֵׁי יְבוּס לֹא מְלִיץ לְדוּד לֹא תָבֹא וְהָיָה יִשְׂרָאֵל כְּחוּל הַיָּם אֲלֵא מִפְּנֵי הַשְּׁבוּעָה. עַד "הַסִּירְךָ הַעֲזָרִים וְהַפְּסָחִים" אֵלֶּה הַצְּלָמִים שֶׁעֲנִינִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ וְיִגְלִיחֶם וְלֹא יִהְלָכוּ:

¹⁶ סנהדרין מט עמוד א'

וַיִּקְבֹּר (יואב) בְּבֵיתוֹ בְּמִדְבָּר אֲטוּ בֵיתוֹ מִדְּבָר הוּא אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב פְּדָתָר מִה מִדְּבָר מִפְּקָר לְכָל אִף בֵּיתוֹ שֶׁל יוֹאָב מִפְּקָר לְכָל דְּבָר אַחֵר כְּמִדְּבָר מִה מִדְּבָר מִנְּקָה מִגְּזֵל וְעֲרִיזוֹת אִף בֵּיתוֹ שֶׁל יוֹאָב מִנְּקָה מִגְּזֵל וְעֲרִיזוֹת "וְיוֹאָב יַחֲזִיק אֵת שְׂעָר הָעִיר" אָמַר רַב יְהוּדָה אֲפִילוּ מוֹנִינֵי וְצִחְנָתָא טְעִים פְּרִיס לְהוּ:

פֶּרֶשׁ רִש"י: וַיִּקְבֹּר בְּבֵיתוֹ בְּמִדְּבָר - בְּיוֹאָב כְּתִיב: מִפְּקָר לְכָל - לְעֲנִינִים לְהַתְּפָרֵס מִבֵּיתוֹ: אֲפִילוּ מוֹנִינֵי וְצִחְנָתָא טְעִים - אֲפִילוּ דְבָרִים דְּקָמִים וְעֲנִינִים: טְעִים - שְׂהִיָּה טוֹעִים: פְּרִיס לְהוּ - מִשְׁלַח לָהֶם לְמִזְוֹנוֹת, לְעֲנִינִים שֶׁל עִיר: פְּרִיס - לְשׁוֹן פֶּרֶס שֶׁנּוֹטְלִין מִבֵּית הַמְּלֶכֶת, וְפְסוּקָה זֶה

¹⁴ [אבל באמת הכל היה על פי הדיבור גם אצל אברהם אבינו שזה המקום של מערת המכפלה וגם אצל יעקב, שתהיה קרובה לבניה שיצאו לגלות].

¹⁵ [בשיעור אחר אמר הרב שהשבועה של אברהם היתה לבני חת שלא יכבשו ישראל את יבוס (ירושלים) לעולם, ועי"ז מכרו לו את מערת המכפלה, והסיבה שזכה יואב לכבוש את ירושלים זה בזכות חסדיו המרובים שלכן זכה שהתעבר בו אברהם, ועי"ז יכל לבטל את שבועת אברהם]

לְקוּט שִׁמְעוֹנֵי בְּרֵאשִׁית יַח הַמִּשְׁפָּחָה רַקְזוּ פַב

"וְאֵל הַבְּקָר רֵץ אַבְרָהָם". בְּרַח מִלְּפָנָיו (הַעֲגֵל) וְנִכְנַס לְמַעַרַת הַמִּכְפֶּלֶה וְנִכְנַס אַחֲרָיו שֶׁם וְרָאָה שֶׁשׁ אָדָם וְעֲזָרוּ שׁוֹכְבִים וַיִּשְׁנִים וְנִרְוֹת דּוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וְרִיחַ טוֹב עֲלֵיהֶם בְּרִיחַ נִיחוּחַ לְפִיכָף חֲמֹד מַעַרַת הַמִּכְפֶּלֶה אָמַר לְבָנָי יְבוּס (וְהָלֵא חֲתִימֵי הָיָה אֵלָּא עַל שֶׁשׁ הָעִיר יְבוּס נִקְרָאוּ יְבוּסִים) לְקַנּוֹת מֵהֶם כְּמִמְכָּר זָהָב וּבִכְתָב עוֹלָם לְאַחֲזַת קֶבֶר וְלֹא קָבְלוּ עֲלֵיהֶם הַתְּחִיל כּוֹרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַבְרָהָם לְפָנָיו עִם הָאָרֶץ" אָמַר לּוֹ כִּרְת עֲמֻנּוֹ בְּרִית וּשְׁבוּעָה שְׂאֵין וְרַעַף יוֹרֵשׁ אֵת עִיר יְבוּסִי וְאֲנִי מוֹכְרִין לָךְ כִּרְת עֲמָהֶם בְּרִית וּשְׁבוּעָה מִה עֲשֵׂה אֲנִישֵׁי יְבוּס עֲשֵׂה לָהֶם

שהיה ברבת עמון, אותו יואב שכבש את ירושלים, אותו יואב שהכית שלו נקי מכל גזל ועריות פתוח 24 שעות לא היה כמותו מכנים אורחים מזמן בריאת שמים וארץ, וכשהגיע לכאלו מדרגות מה אומר עליו דוד המלך [לשלמה:], "וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה וגו'", מה הוא עשה, הוא רצה שני שרי צבאות ישראל [עמשא בן יתר ואבנר בן נר], ולמה, איך הוא עושה דבר כזה, כי היה לו קנאה וכבוד, והוא לא עמד בנסיון הזה של הקנאה והכבוד.

כשעמשא בן יתר מגיע לדוד המלך, יואב הלך והיו לו טרוניות על דוד, איך זה שהוא מקבל את השונא שלו שהגיע אליו ושחרר אותו חי, והלך יואב ומצא לו תואנה והרגו (שמואל, כ', י).

בת מי שמת בעטיו של נחש.

ומי זה היה אביו של עמשא, כתוב: "ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא על אביגיל בת נחש אחות צרויה אם יואב" (שם י"ז כ"ה), וקשה וכי מותר להתחתן עם נחש, עם בת של נחש? אלא אומרת הגמ' זה ישי שמת בעטיו של נחש¹⁸

פקר כמדובר, והיה מחלק ומכנים אורחים שלא היה כמותו מזמן בריאת שמים וארץ, שהיה פתוח 24 שעות לאורחים, והיה מחלק להם אפילו מיני מתיקה, וגם היה ביתו נקי מכל גזל ועריות,

ברכת יואב.

ועוד כתוב שהברכה שבירך יואב את ישראל יתירה על של משה, כי משה בירך 'ככם אלף פעמים' (דברים א' י"א), דהיינו שמכפילים פעם אחת \times אלף, ויואב בירך "כְּהֵם וְכֵהֶם מֵאָה פְּעָמִים" (שמואל ב' כד, ג) שמכפילים כל תוצאה \times מאה פעמים. וכשמכפילים 2×2 2 מאה פעמים לאחר 10 פעמים מגיעים לאלף, עוד עשר = מיליון, עוד 10 = מיליארד, עוד 10 = אלף מיליארד, עוד 10 = מיליון מיליארד, עוד 10 = מיליון טריליון (18 אפסים), עוד 10 = אלף מיליארד טריליון (27 אפסים), עוד 10 = אלף מיליארד טריליון (31 מספרים) [17].

חומרת הגאווה והכבוד.

אותו יואב שהיה כזה צדיק, כזה חסיד, הגיע לכאלו מדרגות, ברכתו יותר ממשה, ילקוט שמעוני, אותו יואב שקפץ בחומה, אותו יואב

¹⁸ בָּבָא בִּתְרָא י"ז, ע"א

תנו רבנן ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד וכולהו גמרא לבר מישי אבי דוד דמפרש ביה [קרא] דקתיב 'ואת עמשא שם אבשלם תחת יואב על הצבא ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל'

בְּדַבְרֵי הַיָּמִים, פֶּשֶׁלְכַד דָּוִד אֶת מִצְוֹדֵת צִיּוֹן: מוֹנֵינִי - דָּגִים קִטְנִים, וְצַחֲנָתָא מִיּוֹן דָּגִים קִטְנִים:

¹⁷ ואם נכפיל ב200 יצא מספר עם 36 אפסים, כנגד ל"ו צדיקים. אדם חי 120 שנה, כל עשר שנים זה כנגד אבן מאבני החושן, והאבן העשירית היא תרשיש - וכן תרשיש "יורדי הים תרשיש".

למצוא את רבקה בכל חרן וארם נהריים זה ממש סיכה בערמת קש, [מפני שכל בנות חרן היו מופקרות חוץ מרבקה], וכשאמר לו לך אל ארצי ואל משפחתי ואל בית אבי היה קשה לאליעזר, הרי ה' אמר: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", עוזר את אבך את נחור, ולמה אתה הולך אחריו, וממש סומרות שערות ראשו של אליעזר.

ומה גם שלפני סך הכל 70 שנה ע"י אליעזר בזמן מלחמת המלכים נרצחו שני מיליארד ושש מאות מיליון פחות אחד, כמ"ש מאתיים אלף ריבוא פחות אחד²⁰, ועכשיו שולח אותי לשם?

הרי מפקדים גרמנים שרצחו עשרות אלפים בשואה, גם היום לאחר 70 שנה מה-8 במאי,

שהיה יוצא באוכלוסא¹⁹ ולא היה לו שום חטא, ולכן הוא נקרא נחש - שמת בעטיו של נחש הקדמוני, כמו שכתב הרמ"ק עה"פ: "כי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ", שאם אתה לא מוצא לו שום עוון אתלה את מיתתו בעץ הדעת, חטא נחש הקדמוני, וזה היה ישי, שהיה גנרל, שר צבא, רמטכ"ל, גנרל, מנהיג בישראל, הוא נקרא מנהיג, הוא יכול להיות שר צבא, שאין לו שום חטא, ולכן כשאדם לוקח כלה ישאל אותה - אם היא בת של נחש אפשר להתחתן, ואם לא, א"א להתחתן איתה.

הקושיות של אליעזר על אברהם.

כמו רבקה, שאברהם חיפש כלה ליצחק, ואליעזר נבחר להיות השדכן והלך למצוא את רבקה, זה כמו למצוא סיכה בערמת קש, כי

לבוא עם גוג ומוגוג במתנייתא תנא אורך מתנהו ארבע מאות פרסי רחב צואר סוסיו ארבעים פרסי סך מתנהו מאתים וששים ריבוא אלפים חסר חד בעי אביי חסר חד ריבוא או חסר חד אלפא או חסר מאה או חסר חד תיקו תנא ראשונים עברו בשחי שנאמר וחלף ביהודה שטף ועבר אמצעיים עברו בקומה שנאמר עד צואר יגיע אחרונים העלו עפר ברגליהם ולא מצאו מים בנהר לשותת עד שהביאו מים ממקום אחר ושתו שנאמר אני קרתי ושתיתי מים וגו'

נדרים לב ע"א

וירק את חניכיו ילידי ביתו רב אמר שהוריקן בתורה ושמואל אמר שהוריקן בזהב שמנה עשר ושלש מאות אמר רב אמי בר אבא אליעזר כנגד כולם איכא דאמרי **אליעזר הוא דחושבניה הכי הוי.**

אָבִיגַל בַּת נַחֲשׁ אַחוֹת צְרוּיָה אִם יוֹאֵב יְכִי בַת נַחֲשׁ הִיא וְהָלָא בַת יִשִׁי הִיא דְּכָתִיב "וְאַחִיתֵּיהֶם צְרוּיָה וְאַבִּיגַיִל" אָלָא בַת מִי שְׁמָת בְּעֵטִיו שֶׁל נַחֲשׁ.

¹⁹ ברכות נח, ע"א

והאיש בימי שאלו זקן בא באנשים אמר רבא ואיתימא רב זביד ואיתימא רב אושעיא זה ישי אבי דוד שיצא באוכלוסא ונכנס באוכלוסא ודרש באוכלוסא אמר עולא נקיטינן אין אוכלוסא בבבל תנא אין אוכלוסא פחותה מששים רבוא:

²⁰ סנהדרין צה ע"ב

אמר רב יהודה אמר רב בא עליהם שנחריב הרשע בארבעים וחמשה אלף איש בני מלכים יושבים בקרונות של זהב ועמהן שגלונות וזונות ובשמנים אלף גבורים לבושי שריון קליפה ובששים אלף אחוזי חרב רצים לפניו והשאר פרשים וכן **באו על אברהם** וכן עתידין

למה העולם שותק, ואליעזר אומר לאברהם, איך אני אלך, כולם גואלי דם של מי שהרגתי, אני שפוט בכירות, אני שפוט בצידון אני שפוט באיסטנבול, איך אני אניע לחרן, אמר לו אברהם זה לא ענין שלך תלך אחרי הצדיק.

אפילו צדיק גמור כיואב צריך להתבטל לדוד המלך.

וזה היה הטעות של יואב, אפילו שהוא הגיע לדרגות ענקיות, היה מחלק בכל ער"ש גלילות וארמיקים, אומר רש"י לא היה דבר שלא חילק²¹, כל המרמלדות, כל הסוכריות, והדובשניות, דברים אמיתיים, לא כמו היום שאסור לאכול סוכריה כי זה רעל, אלא דברים אמיתיים, והיה מחלק הכל לכל ירושלים, לא היה כזה אדם מבריאת העולם, לא היתה משפחה שיואב לא היה דואג לה, והגיע לכאלו דרגות יותר ממשא רבינו, כי אברהם אבינו התעבר בו, והיה בעצמו אברהם אבינו (כמ"ש הילקוט שמעוני), לכן יכל לבטל את שבועת אברהם אבינו.

אבל בסוף הוא עשה טעות אחת, הוא לא

שהם כבר בני 95 שנה, עדיין מחפשים אותם.

ההולנדים הסגירו את אנה פרנק ליד הנאצים.

היתה ילדה יהודייה (- אנה פרנק) בת 15 שההולנדים בעצמם הסגירו אותה לנאצים, עכשיו עברתי ליד הבית שלה, עומדים שם מאה אלף איש וכ"א משלם 10 יורו ועשו שם מוזיאון לזכרה, מאה אלף זה מיליון יורו, עוד עושים כסף עליה שהם בעצמם הסגירו אותה, ב-4 באוגוסט 1944 הם ההולנדים עושים מאות מיליוני דולרים בשנה על ילדה יהודייה אומללה, שכסוף הסגירו אותה ההולנדים הרשעים האלו, שדם נאצים זורם להם בעורקים.

תלך אחרי הצדיק

אפילו שעברו 70 שנה אם לא שוכחים את השואה, מי שמכחיש את השואה נותנים לו כמה שנים בכלא, ואליעזר רצח לא 6 מיליון אלא 2,600,000,000, איפה הבית משפט לפשעי מלחמה בהאג, למה לא שוחטים אותו, איפה הכמ"ש בכריסל, למה לא שוחטים אותו,

²¹ וַיִּקְבֹּר בְּבֵיתוֹ בְּמִדְבָּר - בְּיֹאָב בְּתֵיב: מִפְּקֹר לָפַל - לְעֵנִיִּים לְהַתְּפַרְנֵס מִבֵּיתוֹ: אֶפִּילוֹ מוֹנִינִי וְצַחֲנָתָא טַעִים - אֶפִּילוֹ דְּבָרִים דְּיַגִּים וְעֵנִיִּים: טַעִים - שְׁהִיָּה טוֹעִים: פְּרִיס לְהוּ - מִשְׁלַח לְהֵם לְמִזְזוֹנוֹת, לְעֵנִיִּים שֶׁל עֵיר: פְּרִיס - לְשׁוֹן פְּרִס שְׁנִטְלִין מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וַיִּפְסֹק זֶה בְּדַבְּרֵי הַיָּמִים, כְּשֶׁלְּכַד דָּוִד אֶת מְצִידַת צִיּוֹן: מוֹנִינִי - דְּגִים קְטָנִים, וְצַחֲנָתָא מִין דְּגִים קְטָנִים:

²¹ סְנֵה דְרִין מִט עֲמוּד א' וַיִּקְבֹּר (יֹאָב) בְּבֵיתוֹ בְּמִדְבָּר אֶטוּ בֵּיתוֹ מִדְבָּר הוּא אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב בְּמִדְבָּר מִה מִדְבָּר מִפְּקֹר לָפַל אֶף בֵּיתוֹ שֶׁל יֹאָב מִפְּקֹר לָפַל דְּבָר אַחַר בְּמִדְבָּר מִה מִדְבָּר מְנַקָּה מְנַזֵּל וְעֵרִיּוֹת אֶף בֵּיתוֹ שֶׁל יֹאָב מְנַקָּה מְנַזֵּל וְעֵרִיּוֹת "וְיֹאָב יְחִיָּה אֶת שְׂאֵר הָעִיר" אָמַר רַב יְהוּדָה אֶפִּילוֹ מוֹנִינִי וְצַחֲנָתָא טַעִים פְּרִיס לְהוּ: פֶּרֶשׁ רַש"י:

גדולה ומרה עד מאוד" "וישא קולו ויבך" הצדיק לא רוצה לכרך אותי, אני אבכה עד הבוקר שאחי שקיבל הכל אולי יתן לי משהו, אפילו מרדכי הצדיק לא צעק כאלו צעקות, כי שם כתוב "ויועק זעקה גדולה ומרה", ולא כתוב עד מאוד כמו כאן, ועשיו בכה בלי סוף. ולמה? מה חסר לו, הוא רוצה, הוא מסתדר יש לו הכל, והתשובה היא שעשיו ידע מי זה צדיק האמת שבאותו דור ולכן הוא לא ויתר עד שהצדיק יברך אותו.²³

להגיע לכל הדרגות ולא לאמין בצדיק.

וזאת לא ידע יואב, הוא הגיע לכל המדרגות אבל אין לו ביטול לצדיק, לא ידע שדוד הוא הצדיק, יש לו מיליארדים קושיות על הצדיק, למה עשה כך לאוריה, ולמה העמיד אותו בראש המלחמה וכו' וכו', וברגע שלא מבטל לצדיק שבדור, כל הדרגות הללו שזכה להם לא שווים כלום, אם לא יודע מי זה הצדיק האמת שבדור.

צריך ללכת לצדיק שבאותו דור שרואה ומוכיח.

כמו שכתב ר' געצ'ע שצריך לדעת מי זה צדיק

התבטל לדוד, לא התבטל לצדיק האמת, זה כל הטעות שלו, התחיל לומר דוד עשה כך וכך דוד טעה (כך וכך) ובוזה ובוזה היה לו מיליארדים ראיות שדוד הוא לא צדיק האמת, אפילו היה יותר ממשו, יותר מאברהם.

הנסיון הוא להתבטל לצדיק שבאותו הדור.

רש"י כותב שכל (הממשל) [אולי צ"ל: הנסיון] של האדם, אם הוא מתבטל לצדיק שבאותו דור, לא לצדיק שבדור הקודם, עשיו היה צריך להתבטל ליעקב ולא ליצחק, עשיו צועק, רוקע ברגליים, בוכה, מרעיש עולמות, [שלא זכה שיצחק יברכו], כל חברון באים והוא זועק זעקה גדולה ומרה עד מאוד, זעקת אימים, בוכה כמו תינוק. איזה צעקות הוא צעק, הלוואי ונצעק צעקה אחת כזו, עשיו המסכן האומלל הזה שכל הגלובוס וכל כדור הארץ שלו, וצועק: אבא תן לי משהו, פירור, ואומר לו יצחק מה אני יכול לעשות, הן גביר שמתיו ודגן ותירוש סמכתיו ולכה איפה מה אעשה בני, והוא צועק אבא תן לי איזה פירור איזה מדינה, איזה הולנד, איזה אמסטרדם, משהו [22].

אבל עשיו לא מסכים עם זה, "ויועק זעקה

ובברכותיו וכמה להצטער ולבכות על ההפסד שלהם, ולפני כן דיבר על אמונה בצדיק שעל ידה היה צריך להיות תיקון נשמתו של עשו להיות צדיק גמור וזה יכל להיות רק אם היה מתבטל לצדיק שזה יעקב, והא ראייה שכמה שהאמין ביצחק והתבטל לפניו נשאר עשו הרשע]

²² [כאן אמר מילים אלו:] אומר הלב העברי

²³ [ולפני כן אמר שנסיון של עשו היה להאמין לצדיק שבדורו שהוא יעקב, וכאן אומר שעשו ידע מי זה הצדיק כלפי יצחק, הרי שיצחק היה הצדיק באותו דור, ואין כאן קושיא, כי אומנם יצחק היה צדיק גמור ועשו האמין בו, וזה אמר כדי שנלמד איך צריך להאמין בצדיק

עזרה ולא פעלה בעשו שישתנה לטובה, אלא היה צריך להאמין ביעקב שאומנם נולד עמו יחד אבל היה הצדיק האמיתי שהיה מוכיחו ומייסרו על כל המא שחוטא ואם היה מאמין בו היה מתקן נשמתו והיה זוכה להיות פי אלף מיעקב²⁵].

האחים לא עשו תשובה על המכירה.

האחים היו צריכים לעשות תשובה על עצם המכירה שמכרו את הצדיק, ובמקום זה חזרו בתשובה רק על אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו אבל לא עשו תשובה על עצם המכירה.

כל המחלוקת של האחים ויוסף, כשאכלו אבר מן החי היתה כמו מי הלכה בדין בן פקועה, האם כהכרתי ופליתי²⁶, שזה מותר לכתחילה

האמת שבדור הזה, לא איזה זמן שמצאת בגיל 123, ואתה בגיל 60, מאיפה אתה יודע מה הוא רואה, אדם עושה כל מה שעולה על רוחו, ובוחר לו איזה צדיק שלא רואה כלום, תתבטל ליעקב לצדיק שבדור דוקא, נכון שעשו התבטל [ליצחק שהיה צדיק גמור] אבל לא לצדיק שבאותו דור שזה יעקב, אדם צריך ללכת אחרי רבינו באש ובמים, אדם צריך ללכת אחרי הצדיק באש ובמים. [מורינו הרב בשיעורים ביאר העניין, שאדם צריך ללכת לצדיק שרואה מעשיו ומוכיח אותו על מה שעושה לא טוב, ולא מספיק שמאמין בצדיק אפילו הוא צדיק אמיתי אם הוא כבר לא רואה ולא מוכיח אותו, וכן יצחק שכבר היה עיוור לא הוכיח את עשו²⁴, אזי האמונה שהאמין בו עשו לא

²⁴ מדרש רבה שמות - פרשה א פסקה א

(א) ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו הה"ד (משלי ג) חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר בנוהג שבעולם אדם שאומר לו חבירו פלוני הכה לבנך יורד עמו עד לחייו ומה ת"ל חושך שבטו שונא בנו ולמדרך שכל המונע בנו מן המרדות סוף בא לתרבות רעה ושונאהו ... כיצא בו (שם כה) ויאבה יצחק את עשו לפיכך יצא לתרבות רעה על אשר לא ירדהו:

²⁵ היכל הברכה על תולדות

[אֲדָמוֹנִי] מְלֵא וְאוֹ כִּי לֹא נִבְרָא (עֶשָׂו) לְהִיטֵת רָשָׁע שׁוֹפֵף דָּם וְגָמְלָא עַל פִּי הַתּוֹרָה וְלִזְהַר חֲבָרוֹ הוּא אֲדָמוֹנִי דְּדוֹד וְהַרְשָׁע הָיָה אֵלָיו הָיָה בּוֹחֵר בְּטוֹב הָיָה יְכוֹל לְהִיטֵת צְדִיק וְדוֹל אֶלְפֵי פְעֻמִּים מִיַּעֲקֹב כִּי יַעֲקֹב הִשְׁיֵג בְּהַשְׁגוֹת מוֹשֶׁה וְהוּא אִם הָיָה רֹצֵחַ לְבַחֵר בְּטוֹב הָיָה יְכוֹל לַעֲלוֹת לְמַדְרָגוֹת מְשִׁיחַ לִיחְדָּה דְּאַצִּילוֹת בְּסוּד "אֲדָמוֹנִי עִם יִפְהַ עֵינָיִם":

²⁶ רמב"ם הלכות מלכים פרק ט

(יא) אחד האבר או הבשר הפורש מן הבהמה או מן החי אבל העוף יראה לי שאין בן נח נהרג על אבר מן החי ממנו. [השגת הראב"ד - אחד האבר ואחד הבשר כו' א"א ומן העוף]. [השגת הראב"ד - אבל העוף יראה לי וכו' א"א נ"ל שזה טעות סופר וראוי להיות אבל השרץ]:

כרתי סימן סב

(ב) ועוף. בהמה וחיה אף בן נח מוזהר הן על אבר והן על בשר מן החי (רמב"ם הל' מלכים פ"ט הי"א), אף דישראל אין מוזהר על בשר מהחי רק מלאו דטריפה, מה שאין שייך בבן נח. מ"מ בבן נח נפקא בשר ואבר מהחי הכל מחד קרא (בראשית ט, ד) אך בשר בנפש וכו'. ועיין פלתי (ס"ק ג) שהארכתי בזה. אבל עוף כתב הרמב"ם בהלכות מלכים (שם) דיראה לו שאין בן נח נהרג עליו. ומסתמא איסורא נמי ליכא דאזהרתן היא מיתתן לגבי בני נח, וא"כ מותר להושיטו לבן נח ואין בו משום לפני עור וכו'. ועיין פלתי (ס"ק ב) מה שכתבתי באריכות במה שיש לטעון עליו מגמרא, ומה שיש ליישב, וראיה לדבריו

אם יואב היה מתבטל לדוד היה זוכה להיות חגורה לה.

כתוב בפרי עץ חיים שכאשר אדם גורב את הגרביים והנעליים נעל ימין זה מט"ט נעל שמאל זה סנדל. ומש"כ [על יואב] "בחגורתו אשר במתניו ובנעלו אשר ברגליו", יואב יכל להיות חגורת השי"ת, יואב הפסיד את המדרגה של חגורתו של השי"ת. צדיקים נקראים סוד כל השכינה, הם עתידים להיות חגורת השי"ת, הגארמל של השי"ת.

נעלים לשכינה.

כל העבודה של הצדיקים להיות נעליים לשכינה, ולכן מכרו את יוסף בעבור נעליים²⁸, מתי שמענו שמוכרים אח בעבור נעליים, הרי לא היה חסר להם כבשים ועיזים ועגלים ולמה

או כמו הכס"מ והרב"ז שזה לא לכתחילה²⁷, ומ"מ לא עשו תשובה על עצם המכירה.

אם אדם לא עושה תשובה הוא אפיקורס.

אם אדם לא עושה תשובה הוא אפיקורס גמור, אם אדם יושב בעתיקא כל היום ולא עושה תשובה ולא קורא את הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום הוא אפיקורס גמור, כי עוקר את הפר"ה מהשו"ע - סימן רפ"ה אותיות פרה.

יש פר ניצוצות, וזה בעיקר מט"ט וסנדלפו"ן ואם רוצה להכלל במט"ט וסנדלפו"ן צריך לקרוא את הפרשה.

מגמרא, ע"ש:

²⁷ רב"ז הלכות מלכים פרק ט הלכה יא [יא] אבל העוף יראה לי וכו'. וא"ת כיון דישאל חייב עליו למה פטור בן נח. וזהו השגת הראב"ד שכתב ומן העוף, ובסמוך כתב ג"ל שזה ט"ס וראוי להיות אבל השרץ עכ"ל. ותניא בפרק גיד הנשה אבר מן החי בן נח מוזהר עליו על הטמאים כטהורים. ותניא אבר מן החי נהוג בבהמה חיה ועוף וכו' ואין בכל הסוגיא חילוק בין בהמה לעוף ופלוגתא דתנאי איכא אלא אם נהוג בין בטהורים בין בטמאים, וחכ"א אינו נהוג אלא בטהורים. א"ר גידל מחלוקת בישראל אבל בבן נח דברי הכל מוזהר על הטמאים כטהורים ובנח אזהרתו היא מיתתו הילכך אין מקום לחלק בין עוף לבהמה ולא בין מלקות למיתתו.

ולכא למימר שהוא טעות כאשר כתב הראב"ד וראוי להיות אבל השרץ וכו' דעל השרץ לא היה אומר רבינו יראה לי דתלמוד ערוך בשנים או שלשה מקומות

באותה סוגיא שאין אבר מן החי נהוג בשרצים לפי שאין דמן חלוק מבשרן, אלא ודאי אין טעות בספר, וכן משמע מהלשון וק"ל. ונראה לתת טעם לדברי רבינו, דבפרק הנודר מן הירק איכא פלוגתא לענין הנודר מן הבשר, דר"ע אית ליה דעוף בכלל בשר, ורשב"ג סובר עוף לא הוי בכלל בשר, וגבי אבר מן החי כתיב "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו", ולדידן דקי"ל הלכתא כר"ע מחבירו אית לן דבשר עוף הוי בכלל בשר דכתיב בקרא ונהוג בו אבר מן החי, אבל בן נח למה יהרג, דמצי למימר קים לי כרשב"ג דעוף לא הוי בכלל בשר דקרא ולא נהוג ביה אבר מן החי שהרי אין זה מבואר בכתוב, ואיכא למימר דלדידהו נמי אסור אלא שאינו נהרג עליו וכן נראה מדברי רבינו. זה נראה לי ליישב סברת רבינו ז"ל דוק ותשכח:

²⁸ ילקוט שמעוני בראשית - פרק לז - רמז קמב

וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף כל אחד ואחד מהם נטל שני כספים לקנות מנעלים לרגליהם שנאמר על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים

מכתב ההסתלקות של מוהר"ת:

"כשעזרא הסופר
נפטר, והרוע והטומאה
מתגברים, כמו שהיום,
לאלפים ולרבבות,

רק אני
מקווה
שדף
אחד
מספרי
רבינו
יהיה
תיקון
על
הכל"

קדו
שבִּיבִי
אור

לשביבי אור

חזקו ואמצו כל המיחלים לה'.
היום שביבי אור הוא הקרן אור
היחידה שיש בדור הזה להאיר
את השכינה הקדושה, ולהאיר את
נשמות ישראל בדור הזה, הדור
החשוך ביותר מאז בריאת העולם.
והחוברת של שביבי אור היא
החוברת שמפיצה אור יקרות על
כל נשמות ישראל, שרק שביבי אור
יכל להביא היום את האור לתוך
עומק הנשמה לעולם ועד.
אליעזר ברלנד

הנה מקום את", את"י מלבנון כלה, שם סוד הכלה, שם סוד השכינה, שם סוד הצדיקים.

יואב מוגיע לדרגות כאלו גדולות, מיליארד טריליון פעמים יותר ממשה רבינו³¹, אבל לא יכול להכנס בנקרת הצור, ולא יכול לצום ארבעים יום.

ואפילו אליהו נביא שכן צם ארבעים יום, אבל עוד טיפול'ה מן העוגה (מלכים א – י) וכתוב שהלך בכח האכילה ההיא 40 יום ו-40 לילה, שואל יד המלך³² [הרב נתן סגל, הרב'ה של ברוד,

מכרו את יוסף בעבור נעליים, אלא בגלל שהם רצו להיות נעליים לשכינה הקדושה²⁹.

העבודה היא להיכנס לנקרת הצור.

כל העבודה של האדם היא להכנס לנקרת הצור שהוא סוד חודש טבת [”הנה מקום את”י” (שמות לג, כא)] [”את”י מלְבָנון כְּלָה” (שיר השירים ד, ח), [אתי גימטריא טבת], כי חודש טבת הוא חודש נקרת הצור. אומר ספר קרניים³⁰ [שהוא מהראשונים, מהנביאים] שכל העבודה של אדם בחודש טבת להכנס לנקרת הצור שהוא סוד

באה מצינור השמאלי שבבינה שדינין מתערין מינה כנודע ושם סוד נקודת צירי (כזה) כנודע נקודת שבא הוא סוד הגבורה, כי שבא אותיות באש, כי באש ה' נשפט וכאשר הקליפת טבת הולך דרך חסד אזי נכנעת ונשפלת, ואין לקליפה תקומה כלל, ואז אש הגבורה סוד שבא באשו באת ושורפת, וז"ש מסוד הדין באה ונמתקנה בחסד, וכאשר באה לענפו ר"ל גבורה הוא ענף בינה הנודע אזי אז נתכנע מפני הקדושה בסוד האש המרמז בו ר"ל אש המרמז בשבא כדפירשתי שבא אותיות באש וק"ל:

³¹ שיואב בירך את עם ישראל "פְּהֵם וְכֵהֶם מֵאָה פְּעָמִים" (שמואל ב' כד, ג), שיכפילו עצמם באלף מיליארד טריליון כאשר ביאר מורינו הרב באריכות פעמים רבות, ואילו משה בירך רק "יִסַּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים" (דברים א, יא).

³² יד המלך ה' יסודי התורה ז, ו

והנה לגבי משה אשר ידעו ה' פנים אל פנים ותמונת ה' יביט מלתא זוטרתא הוא להתעדן נפשו בתענוג רוחני די תשבע ותותיר גם להגוף, עד אשר לא יצטרך הגוף לשום הכרח גופני הנטועים אצלו בטבע, אך הענין היותר פלא והפלא היה, על שזכן בית חומר שיהיה הכח והיכולת בידו להכניע גופו וכל כחותיו וחושיו כל כך, להחזיק מחשבה זכה נקיה וטהורה בתכלית הקדושה והטהרה זמן עצום ורב כזה ארבעים יום וארבעים לילה רצופים

²⁹ ראה בהקשר זה: שערי הלשם חלק ב סימן א פרק ד כי חנוך תופר מנעלים היה ובכל נקיבה שהיה נוקב במרצע היה מברך ואומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וע' בדברי האריז"ל את גודל התיקונים שהיה מתקן עי"ז והיחודים שהיה מייחד בזה. ועי"ז זכה לכל מעלתו הנוראה:

³⁰ ספר קרניים מאמר ו:

טבת הוא סוד הטובה והמת ב נדבק בשכינה הנקראת אתי כמו שמוכח בפסוק גדלו לה' אתי ומיתת האזרחי מוכיח והוא הבשורה טובה כמו שנרמז בו והוא המבטל קליפה שכנגדו מסוד הדין באת ונמתקנה בחסד:

פירוש דן ידין לרבי שמשון מאוסטרפליא ז"ל: א. **טבת הוא סוד הטובה וכו'**, פירוש חדש טבת מורה טובה טבת מלשון טובה: ב. **והמת בו נדבק בשכינה הנקראת אתי וכו'**, פירוש דע כי טבת גי' ת"יא וזהו אתי והיא השכינה הקדושה כנודע, בסוד גדלו לה' אתי לידוד הוא ת"ת אתי זה עטרת כנודע וק"ל: ג. **ומיתת האזרחי מוכיח והוא הבשורה הטובה וכו'**, פירוש מיתת אברהם הנקרא איתן האזרחי שמת בטבת כנודע מספרי המקובלים בסוד תקבר בשבה טובה ר"ת למפרע טבת והוא הבשורה טובה כנודע, וזה שנרמז בו ר"ל בקרא כדפירשתי: ד. **והוא המבטל קליפה כנגדה וכו'**, ר"ל יש בקליפה ג"כ נקראת טבת בסוד (ובת טבת) הכתוב בספר דניאל והיא

נכלל בחכמה בינה חסד גבורה, שזה סוד תחיית המתים.

ביארציט של ר' נתן אפשר לפעול הכל.

ביארציט של רבי נתן אפשר להחיות את כל המתים, ולרפאות את כל החולים. וצריכים לדעת שאצל רבינו נמצאים כל השידוכים, וזהו יום אצל ר' נתן נמצאים כל השידוכים, ואם אדם שאפשר לקבל את כל השידוכים, הוא יכול לזכות לשדוך שלו, ליסוע לחברון לפעול על השדוך שלו לאבות הקדושים. להגיע למערת המכפלה זה

הנכד של הנודע ביהודה, מה יעזור אם יאכל עוד טיפלה מן העוגה, אלא שרצו לומר לו (- לאלוהו הנביא) אתה רק בן אדם, אתה עוד לא משה רבינו, אתה עוד לא יודע סוד התפילין, אתה לא הצדיק שיכול להוריד תורה, להרגיש מה זה תפילין, מה זה שבת, אתה לא יודע סוד התפילין, שהשערות [שיוצאות מהתפילין] זה אריך אנפין, שהתפילין של ראש זה כנגד זעיר אנפין, והתפילין של יד זה כנגד המלכות, [שמניחים תפילין כדי] שז"א יכלל במלכות, שזה סוד השבת ואור שבעת הימים³³. אומר רבינו בתורה פ"ה ח"א³⁴ שהנצח הוד יסוד של ז"א

האכילה ארבעים יום, ומשה להפך, לפני שצם ארבעים יום מירק את כל האכילה שבמעיו (יזמא ע"ב), כי משה רבינו זכה לדרגה של נבואה שאליהו לא זכה לה, ועל כן יכל להמשיך המצוות ולומר 'זה הדבר אשר צייהו ה' לעשות', וידע בכל מצווה כל פרטי הדינים והרצונות שיש לה' בו, שלנבואה כזו לא זכה שום נברא בעולם, ועל כן אליהו לא יכול לשנות שום תג בתורה, כיון שלא הגיע לדרגת משה שה' מגלה לו את רצונו בכל פרט ופרט במצווה]

³⁴ ליקוטי מוהר"ן תורה פה

פוסעים בו פסיעה קטנה. פי מתחלה הפולכות היא אצל זעיר אנפין בבחינת 'אוישטי פסיעה לבר', פמובא בזהר הקדוש (פלק דף ר"ג: ונמבאר בכתבי הארי"י זכרנו לגרקה). סופדים בו, פרוש פשיגנו רוצים לתקנה ולגלה בבחינת סעד ועזר פנגדו, שיהא פנים בפנים. ולברך שלש פעמים, פרוש שצריך להאיר את נצח הוד יסוד דזעיר אנפין, פי משם עקר בנניה. צדקתם תצהיר, פרוש על ידי מה מתברך נצח הוד יסוד דזעיר אנפין, על ידי המחין שהיא מקבל פמובא. והמחין הם ארבע, חכמה בינה חסד וגבורה, והם מלבשים בנצח הוד יסוד דבינה. וזה בחינת פאור שבגעת הימים, שהם סוד שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה ראשין (עד פאן לשונו זכרנו לגרקה):

בלי שום הפסק מאומה אף רגע אחת כמימרא, מה שאין בחק יכולת ילוד אשה כלל. ובאמת העידה התורה [דברים לד, י'] ולא קם עוד נביא בישראל כמשה. ואף דמצינו גם באליהו דלא אכל ולא שתה ארבעים יום וכמו שנאמר (מלכים א' י"ח י"ט) וילך בכח האכילה ההוא ארבעים יום. אין לענינו של אליהו שום ערך ודמיון כלל למעלת משה רבינו ע"ה. דבמשה כתיב [דברים ט, ט] לחם לא אכל ומים לא שתה. הרי העיד הכתוב עליו דלא היה צריך כלל באותן הימים להכרחי אכילה ושתיה. משא"כ באליהו נאמר וילך בכח האכילה ההוא ארבעים יום וארבעים לילה, הרי גם באותן הימים היה אליהו מוכרח לכת האכילה, רק דנעשה לו נס דנתעכב ונתחזק אצלו כח האכילה שאכל בטרם הליכתו לדרך ארבעים יום. אבל במשה רבינו עליו השלום מצינו להיפך בפ"ק דיומא [ד, ב] דטרם עלותו להר נכנס אל הענן בכדי למרק האכילה והשתיה שבמעיו, ובזה עלה ונתעלה דרגתו ומעלתו יותר מכל אדם אשר על פני האדמה:

³³ [נראה שהכוונה שאליהו הנביא אומנם זכה להיכנס לנקרת הצור כמשה רבינו, וכדי שלא יחשוב שזכה להגיע לדרגת משה רבינו אמר לו המלאך לפני כן שיאכל עוד, ואליהו הלך בכח האכילה, להראות לאליהו שאין שום דמיון בינו לבין משה, שהאליהו צם בכח

לקחת אותו מקרנות המזבח [והרגו].

ר' נתן ניצח את אשמדאי בזכות שהיה שפל כתולעת.

בניהו בן יהוידע מצא את תולעת השמיר [לכית המקדש]³⁵, כי כל החיים שלו היה רק תולעת. אדם בא לעולם להיות כל החיים תולעת. רבי נתן היה כל החיים תולעת, רמסו אותו, זרקו אותו, ורק כך יכל לנצח את אשמדאי.

תורה מפי אשמדאי.

כי יש תורה שלומדים מפי אשמדאי. אומר הזה"ק³⁶ בדרך רי"ג שיש תורה מפי אשמדאי,

הדבר הכי גדול, אדם נוסע למערת המכפלה יכול לזכות מיד לשידוך שלו, לזכות לכל הדברים, כי כיום מערת המכפלה זה סוד נקרת הצור.

הכפרה של יואב.

"ואתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה", ש[יואב היה צדיק אמיתי, ו]האכיל את כל ירושלים, כל ארץ ישראל, מיליארד טריליון פעמים יותר ממשנה רבינו, אבל אין לו ביטול לצדיק האמת, יש לו מיליארדים קושיות על צדיק האמת, [ועל כן] הכפרה שלו היא רק כששלמה המלך שלח את בניהו בן יהוידע

שושילתא סתמיה כי אתער הוה קא מיפרזל אמר ליה שמא דמרח עלך שמא דמרח עלך

³⁶ מצאתי: זהר חלק ג רנב, ע"א

ואוף הכי דפרשין דמלכא, הוו מארי משנה, דאינון פמלאכים. משמשין לון שדים יהודים, דאינון רשימין באות שדי, (ס"א באות י) ואית שדין ומיזקין מסטרך דמסאבג, דאתקריאו שדים עובדי כוכבים ומזלות. (קהלת ז) וזה לעומת זה עשה האלהים.

[ואף כן שפרשי המלך היו בעלי משנה, שהם פמלאכים - משמשים להם שדים יהודים, שהם רשומים באות שדי (באות י).] ויש שדים ומיזקים מצד הטמאה, שנקראים שדים עובדי כוכבים ומזלות. (קהלת ז) וזה לעומת זה עשה האלהים.

ובגין דא אמרו מארי מתניתין, דאינון ג' מינין מיניהו, חד מין דלהון פמלאכי השרת. ומין תננינא, כגני אדם. ומין תליתיאי, פבערין. ואית בהון חמינין באורייתא דבכתב ודבעל פה. אתקרי יוסף שידא, על שם דאוליד ליה שד. ולא למגנא אמרו מארי מתניתין, אם הרב דומה למלאך יי צבאות תורה יבקשו מפיהו. ואשמדאי מלכא, הוא וכל משפחתיה, הא אוקימנא דאינון שדין

³⁵ גיטין סח, ע"א

שידה ושידתין למאי איבעי ליה דכתיב והבית בהבנותו אבן שלמה מסע נבנה וגו' אמר להו לרבנן הכי אעביד אמרו ליה איכא שמירא דאיתי משה לאבני אפוד אמר להו היכא אישתכח אמרו ליה אייתי שידה ושידתין כבשינהו אהדדי אפשר דידעי ומגלו לך אייתי שידה ושידתין כבשינהו אהדדי אמרי אנן לא ידעינן דילמא אשמדאי מלכא דשידי ידע אמר להו היכא איתיה אמרי ליה איתיה בטורא פלן כריא ליה בירא ומליא ליה מיא ומיכסיא בטינרא וחתמיה בגושפנקיה וכל יומא סליק לרקיע וגמר מתיבתא דרקיעא ונחית לארעא וגמר מתיבתא דארעא ואתי סידר ליה לגושפנקיה ומגלי ליה ושתי ומכסי ליה וחתים ליה ואזיל שדריה לבניהו בן יהוידע ירב ליה שושילתא דחקיק עלה שם ועוקתא דחקיק עלה שם וגבבי דעמרא וזיקי דחמרא אזל כרא בירא מתתאי ושפינהו למיא וסתמינהו בגבבי דעמרא וכרא בירא מעילאי ושפכינהו לחמרא וטמינהו סליק יתיב באילנא כי אתא סיריה לגושפנקא גלייה אשכחיה חמרא אמר כתיב לץ היין הומה שכר וכל שוגה בו לא יחכם וכתוב זנות ויין ותירושו יקח לב לא אישתי כי צחי לא סגיא ליה אישתי רוח וגנא נחית אתא שדא ביה

שמש. וכשאברהם אבינו הגיע למצרים והחביא את שרה בתוך התיבה³⁸, בקשו ממנו במכס לפתוח את התיבה ולא רצה, צעקו עליו, גנב פושע, מה אתה גונב מכס, מה יש לך בפנים, זהב, יהלומים, ואמר להם מה אכפת לכם, אני אתן לכם מה שתרצו, אם זה הכל זהב, כמה זה שווה? מיליארד, קחו 50 מיליארד, אם זה יהלומים כמה זה שווה? מיליון, קחו 50 מיליון, אמרו לו, לא, תפתח מיד, ופתח ויצאה כזה אור, 12 בלילה היה, ונחיה כמו 12 בצהרים, כי שרה היתה מאירה כמו שמש.

"וַיִּנְחָם יִצְחָק אֶחָיו אֱמוֹ" (בראשית כד, סז), אומר הזוה"ק בסוף פ' חיי שרה ששרה לאהר פטירתה היתה באה כל יום ויושבת ואוכלת

אפי' שיש לו חידושים אבל זה מפי אשמדאי, שדים מתעברים בו, והחידושי תורה שלו זה חידושי תורה של אשמדאי. אשמדאי מתעבר בו.

אשמדאי מתעבר במדבר לשון הרע.

מי שמדבר לשוה"ר מיד אשמדאי מתעבר בו. מי שמדבר לשוה"ר מיד מקבל חיבוק נישוק יחוד [מאשמדאי] וזה שמדברים עליו, מקבל את כל הזכויות, את כל האריכות ימים. אם אדם מקבל באהבה את כל מה שמדברים עליו, הוא זוכה לחיות עד 120, כי כל אלו שמדברים עליו נותנים לו את השנים שלהם והוא יחיה עד 120 ואפילו יעבור את ה-120, שהרי יעקב אבינו חי 147 ושרה 127.

שרה אימנו מאירה כמו שמש.

כי שרה היתה שמש³⁷, היתה מאירה כמו

³⁸ מדרש רבה בראשית - פרשה מ פסקה ה

(ה) ויהי כבא אברם מצרימה ויראו המצרים, ושרה היכן היתה, נתנה בתיבה ונעל בפניה כיון דמטא למכסא אמרין ליה הב מכסא אמר אנא יהיב מכסא אמרין ליה מאנין את טעין אמר אנא יהיב דמאנין אמרין ליה דהב את טעין אמר אנא יהיב מן דדהב אמרו ליה מטכסין את טעין אמר דמטכסי אנא יהיב מרגלין את טעון אמר אנא יהיב דמרגלין אמרין ליה לא אפשר אלא דפתחת וחמית לן מה בגוה כיון שפתחה הבהיקה כל ארץ מצרים מזויה:

[ראוי להביא כאן פנינה שאמר מורינו הרב (לכאורה שהולנד בתשע"ה) שיכול להיות גם כוונת המדרש כאן, שהבהיקה בכל ארץ מצרים, שבכולם נכנס הרהור תשובה, כלומר שירד אור של תשובה בכל ארץ מצרים].

יהודאין, דאִתְפַּפְּיין באורייתא, ובשְׁמֵהּן דְּאוּרִייתָא.

[ומשום זַה אָמְרוּ בְּעַלְי הַפְּשִׁנָה, שְׁהֵם ג' מִינֵים מְהֵם: אָחַד מִיּוֹן שְׁלָהֶם כְּמִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת, וּמִיּוֹן שְׁנַי כְּפַגְי אָדָם, וּמִיּוֹן שְׁלִישִׁי כְּפַהֲמוֹת. וַיֵּשׁ בָּהֶם חֲקִמִים בְּתוֹרָה שְׁבַקְתָּב וְשִׁבְעַל פֶּה. נִקְרָא יוֹסֵף הַשָּׂד, עַל שֵׁם שְׁהוֹלִיד אוֹתוֹ שָׂד. וְלֹא חֲנַסְוּ אָמְרוּ בְּעַלְי הַפְּשִׁנָה, אִם הָרַב דּוֹמֵה לְמִלְאָן ה' צְבָאוֹת, תוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ. וְאַשְׁמִדָּאֵי הַפְּלֹגָה, הוּא וְכָל מְשַׁפְּתוֹתוֹ, כְּבָר בְּאַרְגוֹ שְׁהֵם שְׂדִים יְהוּדִים, שְׁנִבְנְעִים בְּתוֹרָה וּבְשִׁמּוֹת הַתּוֹרָה.]

³⁷ בְּעַל הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית כג א

"וַיְהִי חַיִּי שָׁרָה - פְּתִיב לְעִיל מִינְיָה (כב, כג) "וּבִתְוֹאֵל לְד אֵת רְבָקָה". עַד שְׁלֹא שְׁקַעָה שְׁמִשָּׁה שֶׁל שָׁרָה וְרָחָה שְׁמִשָּׁה שֶׁל רְבָקָה. וְזָהוּ "שָׁרָה מְאָה שְׁנָה". רֵאשִׁי תִּיבוֹת שְׁמֵשׁ. וְזָהוּ "וְזָרַח הַשָּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ" (קִהְלֵת א, ה).

נתן, שכזה ליקומי תפילות שחיבר רבי נתן שום אחד לא חיבר.

רק רבי נתן חידש שתפילת חנה יותר גבוהה משירת הים, ושירת דבורה יותר גבוהה משירת הים.

את כל העץ חיים רבי נתן מבאר בליקומי הלכות, אם רבי נתן היה חי עוד 20 שנה היה לנו עוד 8 כרכים של ליקומי הלכות. הוא ביאר את כל הזוה"ק, האר"י, ועץ חיים.

ביאור הצרופים: חנו-כה. חנה-כו.

חנוכה זה [שני צרופים:] חנו - כה, חנה - כו.

בבית של יצחק³⁹, כמו רבינו הקדוש [ר' יהודה הנשיא], שהיה מגיע לאחר פטירתו בכל ערב שבת ועושה קידוש לבני ביתו⁴⁰.

הצדיק לא יכול להתעבר במי שיש לו קושיא עליו

ומי שיש לו איזה קושיא כל שהוא, הכי קמנה, על הצדיק, כבר הצדיק לא יכול להתעבר בו, אפילו שזה טיפלה ממש.

מבריאת העולם מחכים להתגלות ר' נתן.

לכן רק רבי נתן זה הרב והתלמיד שמחכים מבריאת העולם⁴¹, מחכים להתגלות של רבי

נר יהא דלוק במקומו שולחן יהא ערוך במקומו מטה תהא מוצעת במקומה: מאי טעמא כל בי שמי הוה אתי לביתיה ההוא בי שמשא אתאי שבבתא קא קריה אבבא אמרה אמתיה שתיקו דרבי יתיב כיון דשמע שוב לא אתא שלא להוציא לעז על צדיקים הראשונים:

ספר חסידים סימן תתשכט

הנפש היא במיתה כמו בחיים ... ורבינו הקדוש היה נראה בבגדים חמודות שהיה לובש בשבת, ולא בתכריכין, להודיע שעדיין היה בתוקפו, ופטר את הרבים ידי חובתן בקידוש היום, ולא כשאר המתים שהם חפשי מן המצות, כי אם כחי בבגדים כמו שהיה לובש בחייו, והצדיקים נקראים חיים אפי' במיתתם ופטר בקידוש בני הבית:

⁴¹ כוכבי אור, חכמה ובינה, מא

כי הוא הרב והתלמיד שהביטו והסתכלו עליהם מיום בריאת העולם עד הנה, ועל ידם יהיה נפעל ונגמר התקון של כל העולמות בתכלית תכלית השלמות, שגם אם לא היה אוכל האדם את עץ הדעת לא היה תקון עולמות כזה ועל כן יתהפך על ידי זה חטאו לזכות, ויקים: "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחנה כי בא מועד":

³⁹ זהר ח"א קלא, ע"א

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּכֹלֵא הָכִי הוּא, אָבֵל תָּא תְּזִי, רַזָּא אֵיהּ דְּדָאָף עַל גַּב שְׁשָׁרָה מֵימְתָא, דְּיִזְקָנָה לֹא אֶעֱדִי מִן בֵּיתָא, וְלֹא אֶתְחַזֵּי תַפְּזִין מִיּוֹמָא דְּמֵימְתָא עַד דְּאֶתְתִּי רַבָּקָה, פִּינִין דְּעֶצְלָתָא רַבָּקָה אֶתְחַזֵּי אִתָּא דְּיִזְקָנָא דְּשָׁרָה, דְּכָתִיב וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֵהָלָה וְגו'. מִיַּד שָׁרָה אָמְרָא אֶתְחַזֵּי אִתָּא תַפְּזִין, וְלֹא הָיָה חָמִי לָהּ בַּר יִצְחָק בְּלַחֲדוּדֵי פֶד אֶעֱלֵי תַפְּזִין, וְעַל דָּא וַיִּזְחַק יִצְחָק אַחֲרֵי אָמֹן (ס"א מאי אחרי אמו, אחרי) דְּאָמֹן אֶתְחַזֵּי אִתָּא וְאִדְּמָנָא בְּבֵיתָא, וְעַל דָּא לֹא פְתִיב אַחֲרֵי מֵימְתָא אָמֹן, אֶלָּא אַחֲרֵי אָמֹן.

[תרגום: אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכֹל כֶּף זֶה, אָבֵל בֶּא רָאָה, זֶהוּ סוּד. שְׂאָף עַל גַּב שְׁשָׁרָה מֵתָה, דְּמוֹתָה לֹא זָזָה מִן הַבַּיִת, וְלֹא נִרְאָתָה שָׁם מִיּוֹם שְׁמִתָּה עַד שֶׁבָּאָה רַבָּקָה. פִּינִין שְׁנִיבְסָה רַבָּקָה, נִרְאָתָה דְּמוֹתָה שֶׁל שָׁרָה, שְׁפָתַיב וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֵהָלָה וְגו'. מִיַּד שָׁרָה אָמְרָא נִרְאָתָה שָׁם. וְלֹא הָיָה רוּאָה, רַק יִצְחָק לְבַדּוֹ כְּשֶׁנִּכְנַס לְשָׁם, וְעַל כֵּן וַיִּזְחַק יִצְחָק אַחֲרֵי אָמֹן. (ס"א מה זה אחרי אמו? אחרי) שְׂאָמֹן נִרְאָתָה וְהִדְמָנָה בְּבֵיתִי, וְעַל כֵּן לֹא כָתוּב אַחֲרֵי מֵימְתָא אָמֹן, אֶלָּא אַחֲרֵי אָמֹן.]

⁴⁰ כתובות קג, ע"א

[קודם פטירתו אמר רבינו הקדוש הוא ר' יהודה הנשיא:]

מכתב ההסתלקות של מוהר"ת:

ובכן,
מצווה
אני
עליכם
שתדפיסו
הספרים.
שיהיה
יפוצו
מעיינותך
חוצה

בס"ד

ט"ו בשבט תשע"ט

כל אחד חייב לחתום
חוראת קבע לעלון של
שביבי אור
למען הפצתו בכל בית
בישראל
בברכת התורה
אליעזר ברלנד

קדו
שביבי
אור

חייב קריאת ההפטרה והפרשה.

חייבים לקרוא את ההפטרה, יש פה כאלו קושיות, כתוב (בהפטרה) [בפרשה] "הַקְּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב" (בראשית מט, ב) ⁴², וקשה, הרי הגמ' בברכות י"ג, מביאה: תני בר קפרא כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה, לשרה שרי עובר בעשה, ואילו ליעקב אין בעיה לקרוא יעקב, וקשה הרי גם ליעקב החליף המלאך את השם, "לא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שְׁמֹךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל" (בראשית לב, כט), וא"כ למה מותר לקרוא יעקב?, [ראה תירוג בנמי] ⁴³

תמיד להיות אחרון ובשפלות.

מי שהיה על הציון שלו [- של יעקב, במערת המכפלה, שזה] קודש הקודשים, יכנס עם הגוף לגן עדן. אומר דוד המלך: "נְמִיתִי לְבִי לַעֲשׂוֹת חֶקֶךָ לְעוֹלָם יַעֲקֹב" (תהלים קיט, קיב). כל החיים צריך להיות עקב.

אברם נקרא אברהם, שרי נקראת שרה, אבל יעקב כל ימיו נקרא יעקב, כל החיים נשאר

חנו - כה זה הניצחון [בכה' כסלו], חנה - בו זה הויה, בניצחון, פעם אתה מנצח פעם אתה מנוצח, אם היום היית צדיק נצחת, מחר אולי תהיה מנוצח, אבל אם אדם הולך עם שם הויה, חנה כ"ו, הוא תמיד מנצח, כי צריך תמיד ששם הויה יהיה מול העיניים.

החשמונאים נוצחו כשלא חשבו על ה', שמעון נוצח ע"י [-] יונתן נוצח ע"י [-] אלעזר נפל עליו הפיל, הם נרצחו אחד אחרי השני כשלא היו דבוקים בה' כמו בהתחלה, ואפי' יהודה שהיה הכי צדיק שלא הסיח דעתו משם הויה מאז שהוא נולד, אומר הרמב"ן בפרשת ויחי ובפרשת וישלח שנהרג בגלל שכרת ברית עם הרומאים ימ"ש, שהם בסוף החריבו את בית המקדש בגלל הברית הזו.

חומרת החסרת דעת מהצדיק.

אם אדם מסיח דעתו מהצדיק, לא יודע מי זה הצדיק, כמו יואב שהסיח דעתו מצדיק האמת, אפילו שיהיה מיליון פעמים יותר ממושה רבינו, נאמר עליו "לא תוריד שיבתו בשלום שאול".

⁴³ ברכות יג, ע"א

תני בר קפרא כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה שנאמר והיה שמך אברהם רבי אליעזר אומר עובר בלאו שנאמר ולא יקרא עוד [את] שמך אברם אלא מעתה הקורא לשרה שרי הכי נמי התם קודשא בריך הוא אמר לאברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב הכי נמי שאני התם דהדר אהדריה קרא דכתיב ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב:

⁴² [הכוונה כאן היא שצריך ללמוד את הפרשות ההפטרות, והסיבה שצריך ללמוד אותם ולא די לקרא אותם, כיון שיש בהם עומק עצום, ובכל מקום שנראה שהפירוש פשוט, כשמתעמקים מגלים קושיות חדשות ותרוצים חדשים. ובמשך כל שיעור זה דיבר מההפטרה של פרשת ויחי המדברת מצוואת דוד המלך לשלמה על יואב בן צרויה, וכעת אומר שכמו כן יש קושיות בתורה, וצריך ללמוד הפרשה עד שירגיש בשאלות, והפסוק הקבצו ושמעו בני יעקב", הוא פסוק בתורה].

מפשע ואיך אתם לא מוחים שהוא שרף 102 אנשים חפים מפשע, תלכו להאג, תלכו לבריסל, תתלוננו לפרקליטות, למה לא קיבל מאסר עולם 25 שנה $\times 102 = 2550$ שנה מאסר עולם.

אומר החידושי הרי"ם, לא כתוב ויִירָא לשון פחד, ["שוה עצמו פלא שהי' אליהו ז"ל רוא מאיזבל לברוח הלא שרף ג' פעמים חמשי' בדיבורו לבר" ⁴⁵], אלא "וִירָא וַיִּקַּם וַיִּלְךָ אֶל נַפְשׁוֹ" (מלכים א' י"ג), [שפירושו שאליהו ראה מה שראה ולכן קם והלך, וכן מבואר בוהר"ג,⁴⁶

יעקב⁴⁴, כי צריך כל החיים להשאר עקב, תמיד להיות אחרון, אחרון ביותר.

מדוע הלך אליהו מפני איזבל.

אליהו הנביא הלך ארבעים יום בלי לאכול ובלי לשתות. אומרת לו איזבל "וַיִּשְׁמְתִי אֶת נַפְשְׁךָ כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם" (מלכים א' י"ג, ב), וכתוב מיד אח"כ: "וִירָא וַיִּקַּם וַיִּלְךָ" (מלכים א' י"ג, ג) ונשאלת השאלה מי ששחט 850 נביאי השקר מפחד מאיזבל?

אליהו לא פחד מאף אחד הוא שרף 51 אנשים חפים מפשע, ואח"כ עוד 51 אנשים חפים

עגלת בקר תקח בגידה. בגין דצדיקניא לא בעאן לאַטְרָחָא לְמַאֲרִיחוֹן בְּאַתְרֵי דְנִזְקָא אֲשֶׁתְּפַח. אוף הכי אליהו, פִּינּוֹן דְחָמָא דְנִזְקָא אֲשֶׁתְּפַח, לא בעי לאַטְרָחָא לְמַאֲרִיחָא.

[תרגום: אָמַר רבִּי חֵיִיא, וְכִי אֲלֵיָהוּ, פִּינּוֹן שְׁהוּא גוֹזֵר וְהַקְדוּשׁ בְּרִינָה הוּא מְקַיֵּם, וְהוּא גִזֵּר עַל הַשָּׁמַיִם שְׁלֵא לְהוֹרִיד טַל וּמִטָּר, אֵיךְ הוּא פְּחַד מֵאִיזְבֵּל שְׁשַׁלְחָה לוֹ, שְׁפָתוֹב (מלכים א' י"ט) פִּי כַעַת מִחֹר אֲשִׁים אֶת נַפְשְׁךָ כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם, וּמִיָּד פְּחַד וּבְרַח עַל נַפְשׁוֹ? אָמַר לוֹ רבִּי יוֹסִי, הִנֵּה פְּרָשְׁיָה שְׁתַּצְדִּיקִים לֹא רוֹצִים לְהַטְרִיחַ אֶת רַבּוֹנָם בְּמִקּוֹם שְׁנִזְקָא נִמְצָא (לו) לַעֲזוֹ, כִּמּוֹ שְׁשִׁמּוּאֵל, שְׁפָתוֹב (שמואל א טז) אֵיךְ אֲלֵךְ וְשִׁמְעֵי שְׁאִיל וְהַרְגֵנִי. אָמַר לוֹ, עֲגַלְתָּ בְּקָר תִּקַּח בְּגִידָה, מִשּׁוּם שְׁצַדִּיקִים לֹא רוֹצִים לְהַטְרִיחַ אֶת רַבּוֹנָם בְּמִקּוֹם שְׁנִמְצָא נִזְקָא. אַף כֹּה אֲלֵיָהוּ, פִּינּוֹן שְׁרָעָה שְׁנִזְקָא נִמְצָא, לֹא רָצָה לְהַטְרִיחַ אֶת רַבּוֹנָיו.]

אָמַר לֵיהּ, אֲנָא מִלָּה שְׁמַעְנָא, דְּהָא בְּאַלְיָהוּ לֹא כְּתִיב בֵּיהּ וַיִּירָא וַיִּלְךָ אֶל נַפְשׁוֹ, אֲלֵא (מלכים א' י"ט) וַיִּרָא. רְאִיָּה חֲמָא. וּמָה חֲמָא, אֲלֵא חֲמָא דְּהָא מִכְּמָה שְׁנִינּוֹ אֲזַל בְּתַרְיָה מִלְּאָךְ הַמְּנוּחַ, וְלֹא אֲתַמְסַר בִּידֵיהּ. וְהַשְׁתָּא וַיִּלְךָ אֶל נַפְשׁוֹ, מֵאִי וַיִּלְךָ אֶל נַפְשׁוֹ, אֲזַל לְקִימָא דְנַפְשָׁא, וּמֵאֵן אִיהוּ אִילְנָא דְחַיִּי לְאַתְדַּבְּקָא תַּמְּנוֹ.

[תרגום: אָמַר לוֹ, אֲנִי שְׁמַעְתִּי דְבָרָה, שְׁהֵנָּה בְּאַלְיָהוּ לֹא

⁴⁴ [נראה שמתרץ שאחר שנקרא אברהם בטל השם אברם ומשמעותו, כפי שמובא בגמרא, אבל אצל יעקב אפילו שנקרא ישראל נשאר תמיד עם השם יעקב, שמרמז שנתמיד היה בשפלות כמו עקב שהוא בסוף הגורף].

⁴⁵ חידושי הרי"ם במדבר, פנחס

והוי קשיא לי טובא עד שחנני השי"ת בחסדו להבין מעט שזה עצמו פלא שהי' אליהו ז"ל ירא מאיזבל לברוח הלא שרף ג' פעמים חמשי' בדיבורו לבד ... [ומתרץ:] והיא שזוהרה בכבוד חתן וכלה. וחשב לקרבה וכשלא רצתה קלקלה גם אותו וכמ"ש על החכם מכל אדם. ולזאת כששלחה אל אליהו להרגו כו' וירא שיש לו לירא מפניה:

⁴⁶ זהר חלק א' רט, ע"א

אָמַר רבִּי חֵיִיא, וְכִי אֲלֵיָהוּ, פִּינּוֹן דְּאֵיהוּ גִזֵּר, וְקוֹדֶשׁא בְּרִינָה הוּא מְקַיֵּם. וְאֵיהוּ גִזֵּר עַל שְׁמַיָּא, דְּלֹא לְאַחְתָּא מְטָרָא וְטַלָּא, הֵיךְ דְּחִיל אִיהוּ מֵאִיזְבֵּל, דְּשַׁדְרַת לֵיהּ. דְּכַתִּיב, (מלכים א' י"ט) פִּי כַעַת מִחֹר אֲשִׁים אֶת נַפְשְׁךָ כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם, וּמִיָּד דְּחִיל וְעָרַק עַל נַפְשִׁיהּ. אָמַר לֵיהּ רבִּי יוֹסִי, הָא אוֹקְמוּנָה, דְּצַדִּיקִינָא לֹא בְּעָאן לְאַטְרָחָא לְמַאֲרִיחוֹן, בְּאַתְרֵי דְנִזְקָא אֲשֶׁתְּפַחַת (ליה) לַעֲזוֹנָא. כְּגוֹנוּא דְשִׁמּוּאֵל, דְּכַתִּיב, (שמואל א טז) אֵיךְ אֲלֵךְ וְשִׁמְעֵי שְׁאִיל וְהַרְגֵנִי, אָמַר לֵיהּ,

ר' יהושע בן לוי נכנס עם גופו לגן עדן.

וגם רבי יהושע בן לוי נכנס עם הגוף לג"ע (- כתובות ע"י)⁴⁸ כשאמר לו מלאך המוות בא נמייל בג"ע, ולא הצליח לראות את המקום שלו, עד ש[מלאך המוות] הרים אותו, 50 מטר, מאה מטר, עד שר' יהושע בן לוי נתן זינוק ונכנס עם הגוף לג"ע, זינוק [כמו שיוסף נתן זינוק וקפץ לקבר של אמא שלו כשלקחוהו המדיינים], ואמר לו מלאך המוות תחזור, מה ברכת לי מהידיים, (המשך המעשה ראה בהערה).

וביאר החידושי הרי"ם שהדבר שראה הוא שיש לאיזבל זכות שרוקדת לפני חתן וכלה ועל כן לא הרגה כאשר עשה לאחרים והלך מפניה].

חומת אליהו הנביא לברית.

ואומר הוזה"ק בפר' לך לך שכשאומרים בברית זה הכסא של אליהו הנביא זכור לטוב, הוא מגיע לברית, ואם לא אומרים הוא לא יכנס לברית⁴⁷. זה אליהו הנביא שקינא על הברית, כשהרג את זמרי בן סלוא, וזכה להכנס עם הגוף לג"ע.

⁴⁸ כתובות עז, ב

מכריז רבי יוחנן הזהרו מזבובי של בעלי ראתן רבי זירא לא הוה יתיב בזיקיה רבי אלעזר לא עייל באהליה רבי אמי ורבי אסי לא הוו אכלי מביעי דההיא מבואה רבי יהושע בן לוי מיכרך בהו ועסיק בתורה אמר אילת אהבים ויעלת חן אם חן מעלה על לומדיה אגוני לא מגנא כי הוה שכיב אמרו ליה למלאך המוות זיל עביד ליה רעותיה אזל איתחזי ליה א"ל אחוי לי דוכתאי אמר ליה לחיי א"ל הב לי סכינך דלמא מבעתת לי באורחא יתבה ניהליה כי מטא להתם דלייה קא מחוי ליה שוור נפל לההוא גיסא נקטיה בקרנא דגלימיה אָמרו לו בשבועתא דלא אתינא אמר קודשא בריך הוא אי איתשיל אשבועתא ניהדר אי לא לא ניהדר אמר ליה הב לי סכינאי לא הוה קא יתיב ליה נפקא בת קלא ואמרה ליה הב ניהליה דמיתבעא לבריתא מכריז אליהו קמיה פנו מקום לבר ליואי פנו מקום לבר ליואי אזל אשכחיה לר' שמעון בן יוחאי דהוה יתיב על תלת עשר תכטי פיזא אמר ליה את הוא בר ליואי אמר ליה הן נראתה קשת בימיך אמר ליה הן אם כן אי אתה בר ליואי ולא היא דלא הואי מידי אלא סבר לא אחזיק טיבותא לנפשי:

כתוב בו ויירא וילך אל נפשו, אלא ויירא, ראיה ראה. ומה ראה? אלא ראה שהנה מפכה שנים הולך אחריו וילך המות, ולא נמסר בידו, ועכשו וילך אל נפשו. מה זה וילך אל נפשו? הלך לקיים הנפש, ומה הוא? עץ החיים להדבק שם.]

⁴⁷ זהו חלק א פרשת לך לך, צגא

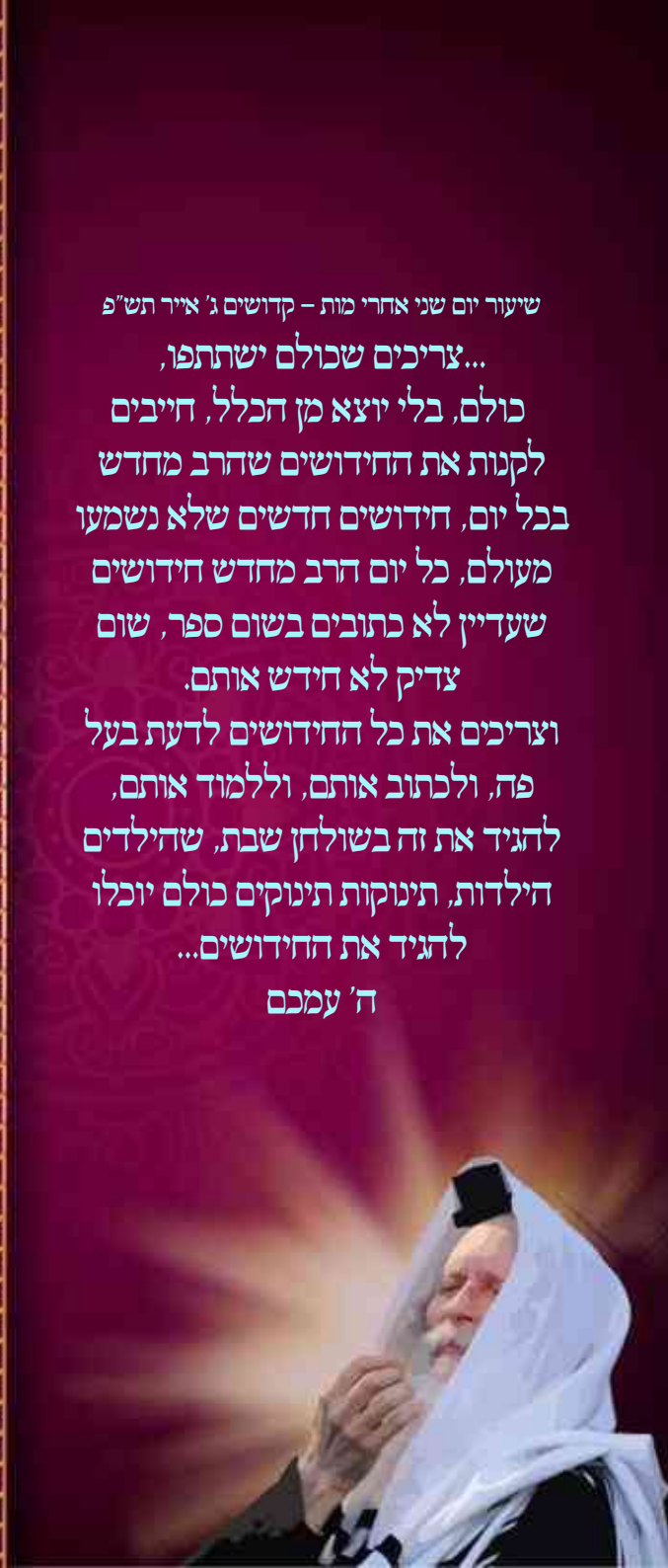
תו אָמרו רבי אבא בְּזַמְנָא דְּבַר נֶשׁ אֶסִּיק בְּרִיה לְאַעֲלִיה לְהַאי בְּרִית, קְרַי קוֹדֶשׁא בְּרִיה הוּא לְפַמְלִיא דִּילִיה וְאָמרו חֲמוּ מַאי בְּרִיה עֲבָדִית בְּעֵלְמָא. בִּיה שַׁעְתָּא אֲזַדְמֹן (ליה) אֲלִיהוּ וְטָאס (מו ב) עֵלְמָא בְּד' טָאסִין וְאֲזַדְמֹן תַּמֶּן. וְעַל דָּא תַּנִּינָן דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְתַקְנָא פְּרִסְיָא אַחְרָא לִיקְרָא דִּילִיה, וְיִימָא (יג א) דָּא פְּרִסְיָא דְּאֲלִיהוּ, וְאִי לָאו לָא שְׁרִי תַּמֶּן. והוא סליק וְאֶסְהִיד קַמִּי קוֹדֶשׁא בְּרִיה הוּא.

[עוד אָמרו רבי אבא, בְּזַמֵּן שֶׁהָאֲדָם מַעֲלָה אֶת בְּנוֹ לְהַכְנִיסוֹ לְבְרִית הַזֵּה, קוֹרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְפַמְלִיא שְׁלוֹ וְאָמרו, רָאוּ אֵיזוֹ בְּרִיה עֲשִׂיתִי בְּעוֹלָם! בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה מִזְדְּמֹן (לו) אֲלִיהוּ, וְטָס אֶת הָעוֹלָם בְּאַרְבַּע טִיסוֹת וּמִזְדְּמֹן לְשָׁם, וְעַל זֶה שָׁנִינוּ שֶׁצְרִיךְ אָדָם לְתַקֵּן כֶּסֶף אַחַר לְכַבְּדוֹ, וְיִאמְרוּ: זֶה הַכֶּסֶף שֶׁל אֲלִיהוּ. וְאִם לֹא, אֵינּוּ שׂוֹרֵה שָׁם. וְהוּא עוֹלָה וּמַעֲיֵד לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.]

מכתב ההסתלקות של מוהרנ"ת:

שתהיו
חזקים
בממון,
ברצון
ובטרחת.

שיעור יום שני אחרי מות – קדושים ג' אייר תש"פ
...צריכים שכולם ישתתפו,
כולם, בלי יוצא מן הכלל, חייבים
לקנות את החידושים שחרב מחדש
בכל יום, חידושים חדשים שלא נשמעו
מעולם, כל יום הרב מחדש חידושים
שעדיין לא כתובים בשום ספר, שום
צדיק לא חידש אותם.
וצריכים את כל החידושים לדעת בעל
פה, ולכתוב אותם, וללמוד אותם,
להגיד את זה בשולחן שבת, שהילדים
הילדות, תינוקות תינוקים כולם יוכלו
להגיד את החידושים...
ה' עמכם

ר' הירש לייב ליפל נלחם עם מלאך המוות ומנצח אותו.

ר' הירש לייב ליפל אמר לי, הייתי חולה שחפת בכיה"ח באומן, והיו איתי עוד 2 בחורים שעברו אתי את הנבול ונרדמו בגבול שןאחר כך] הם היו חולים ונפמרו, פתאום הגיע מלאך המוות איתו אותו עם החרב שלו, ואמר לי בא תשתה כוס תה בנגן עדן... אמרתי לו מה קרא, אמר לי שני הבחורים עומדים בשערי גן עדן ולא רוצים להכנס עד שיבוא החבר השלישי שהיה איתם, וראיתי אותו עם החרב [49], ולקח אותי [במחזה בחלום] מהמיטה בכיה"ח באומן

לבית הקברות, כשהגענו לשער של בית הקברות נלחמתי איתו וניצחתי אותו וברחתי ממנו, וכשהתעוררתי ראיתי את החברא קדישא עומדים לידי ואומרים לי גם אתה נפצעת, ופעמיים לקחנו אותך לבית הקברות, ואיך התעוררת, כל זה סיפר לי ר' הירש לייב ליפל במעמד ר' לוי יצחק, וזה מוקלט, הלוואי שנמצא את הקלטת ⁵⁰.

אם אדם לומד עם בעלי תשובה יזכה להיכנס עם גופו לגן עדן.

ור' יהושע בן לוי רואה את מלאך המוות, מלאך המוות בעצמו משבח אותו (- את ר' יהושע בן לוי) ⁵¹,

⁴⁹ פעמיים הוא עלה לא"י, מקווקז תפסו אותו הקוזקים והעיפו אותו כמו כדור פינג פונג.

⁵⁰ [סיפור זה הוא רוח הקודש גמור, שכעין מעשה זה קרה עם מוריני הרב מיד אחר שיעור זה, ששיעור זה אמר מוריני הרב בשאגות נוראות מנהמת לבו, שאגות עד לב השמים, והיה אדום ובער בעירה נוראית, ושאג עד כלות הנפש, וכמה שעות אחר כך ליבו הפסיק לפעום מהמאמץ ולקה בדום לב, ורצו להוציאו מחדרו לבית חולים, ולא יכלו להעביר המיטה במעלית שהייתה צרה, והביאו מנוף מיוחד והוציאו את מוריני הרב עם מנוף מהחלון שבסלון לאמבולנס שחיכה מתחת הבניין, והובילו במהירות לבית חולים, שם השתילו בלבו קוצב לב, ובעניין זה יש עוד סיפורים נוראים, שהרי מעשה זה היה בעשרה בטבת שחל ביום חמישי ובשבת הבית חולים שהיה אנטישמי כבר הוציאו מבית החולים אחר ניתוח בלב, ובמוצאי שבת כבר הלך במסירות נפש נוראית לסדר חופה וקידושין.]

וסיפר מוריני הרב שכשהוציאו עם מנוף מהחלון ומיטתו התנדודה באוויר, הגיע המלאך המוות לקחת את נשמתו ונלחם עמו וניצחו, והוא רוח הקודש גמורה שכמה שעות לפני כן סיפר כעניין זה על ר' הירש לייב.]

⁵¹ [וזה ודאי חידוש עצום שהרי ההגמרא אומרת שהוא שטן הוא מלאך המוות, ואם היה בו איזשהו פגם ודאי שהיה מקטרג עליו ולא היה משבחו, ואם השטן שבחו וודאי שהיה צדיק גמור, בלי שום נדנדוד של פגם, וכאן מבואר שזכה לזה מפני שלמד עם בעלי תשובה]

[ביאור העניין שבעלי ראתן הכוונה לרשעים גמורים שלמד עמהם ועשה אותם בעלי תשובה מובא במקומות רבים, ראה: [כסא דוד - דרוש ד' - שבת כלה וידוע דעינא ולבא תרי סרסורי דעבירה ותנן שמשון הלך אחר עיניו ואמרו גבה עינים הזה וכיצא ובעלי עבירה הם בעלי ראתן דרמז עיניהם והולכים אחרי עיניהם והקליפה זבוב וחיליותיה שולטים עליהם כאמור ואפשר שז"ש הזהירו מזבובים של בעלי ראתן ר"ל מהקליפות המושלים של עוברי עבירה וצריך הרחקה יתירה מבעלי עבירה ואין להם עוד תקנה כדעת רש"י דהבא על אשת איש אין לו תקנה וא"כ אין ליטפל עמהם כי אין רפואה והאמוראים היו מרחיקים עצמם מהם הרבה. אך ריב"ל סבר בדעת פסקי תוס' שיש תשובה לבא על אשת איש וע"י התורה מתבטלת הקליפה של זבוב כמש"ל ולכן מיכרך בהו ועוסק בתורה לבטל הקליפה הנז' ולהחזירם בתשובה כי סבר דאין

לאחר להוציא שבת

והדרשת היו במוצש"ק, אפי' שזה היה סעודה שלישית הוא היה מחזיק את הבחורים עד אמצע הלילה, כי כמה שמוציאים את השבת יותר מאוחר, השדים עדיין לא מתחילים להוציא אלא מחכים. כי אדם בורא שדים בכל שניה, כל ראייה אסורה בוראת שדים ורוחות. ובשבת אפי' אם לא עשה שום עבירה, אבל ראיות אסורות כ"א פוגם.

חומרת פגם העניים.

ואומר המגלה עמוקות⁵² שבכל ראייה אסורה נבראים טריליונים של שדים, שעל המקום עושים חורבן בעולם, תאונות דרכים, רעידות אדמה, וכו', הכל מראיות אסורות כי בכל ראייה אסורה מתחברים השדים שלך עם השדים שלה ונהיית אנדרלמוסיה בעולם, כי אנדר זה זכר ומוסיה זה נקבה, וכשמתחברים השדים שלך עם השדים שלה גורם לחורבנות בעולם, תאונות דרכים, רעידות אדמה וכו', זה הכל מראיות אסורות, ושום אדם לא ניצול מראיות, אלא שבשבת אין להם רשות להזיק.

ולמה? כי הוא למד עם בעלי ראתן. אם אדם לומד עם בעלי תשובה אומר ר' אליהו לופיאן: כולם לועגים לי, כולם בזים לו, והוא בכל זאת יושב ומלמד אותם, יושב ומחזק אותם, אומר להם שיעורים, מה שאף אדם לא מוכן לעשות, ברור שהוא יכנס עם גופו לגן עדן.

גדולת ר' אליהו לופיאן.

כל זה אומר ר' אליהו לופיאן שהיה ראש הליטאים שנפטר בתשכ"ט לפני כ-45 שנה, וכך היה איתו בעצמו שהחזו"א אמר לו לך תחזק את האנשים שהגיעו מתיכונים, מבתי ספר, תרים אותם, תעשה אותם חרדים, בעלי תשובה, תעשה אותם קדושי עליון, וכך באמת היה שר' אליהו לופיאן הנהיג את הישיבה בצורה זו שכולם יצאו קדושי עליון.

ליבו כלב ארי.

ליבו היה כלב האר"י, וגם היה לו קול של ארי, כשהייתי חוזר במוצש"ש מחיפה, ויורד מהאוטובוס הישיבה היתה בראש ההר, והייתי שומע את כל הדרשה שלו שהיתה במרחק ק"מ מהתחנה.

לילית, אנדר"ר דכר, למוסי"א נוקבא, כמו אנדרוגינוס כמו שכתב א"א ז"ל, ואז הורגת טובים ורעים (ב"ר פכ"ו ה'), בסוד חרב נוקמת נקם ברי"ת (ויקרא כו כה), וכדאיתא בזוהר בכמה דוכתין כד מזדווגין כחדא לא יכלי עלמא למייקם, לכן צריך לכתוב ברית שלא יזדווגו יחד. וזה סוד שנקרא המילה ברי"ת (שבת קל"ז ע"ב), כי בכריתת הערלה שהוא הקליפה נכרתו ברי"ת קליפות:

דבר שעומד בפני התשובה ואפילו לבא על אשת איש כדעת פסקי תוס':

⁵² מגלה עמוקות על ואתחנן אופן קצא

נמצא סמא"ל הוא סוד קל"א, ולילית היא סוד תפ"א שרוכבת על ת"פ מחנות, כ"כ באריכות באופן קפ"ד, תצרך תפ"א וקל"א יחד, עולה ברי"ת, וזה סוד כורת ברי"ת, כי כשמזדווגין יחד בסוד ברי"ת, אז אנדרלמוסי"א בא לעולם שהוא דכר ונוקבא יחד סמאל

ואומר הוזה"ק בדף י"ד⁵³ שכל השדים והרוחות שאדם בורא בשבת [כאשר לא מתפלל

⁵³ זהו חלק א בראשית דף יד, ע"ב

לעצמם: אָחַד - מי שְׁמַקְלֵל אֶת עַצְמוֹ. הַשָּׁנִי - מי שְׂזוֹרֵק לְחֶם אוֹ פְּרוּרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כֹּפָּת. **הַשְּׁלִישִׁי - מי שְׂמַדְלִיק גֵּר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת בְּטָרֶם שְׂמַגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁהּ דְסַדְרָא, שְׂגוֹרִם לְאֵשׁ הַגִּיהֵנִם לְהַדְלִיק בְּאֵשׁ הַזֶּה טָרֶם שְׂהַגִּיעַ זְמַנָּם.** שְׂמַקּוּם אָחַד יֵשׁ בְּגִיהֵנָם לְאוֹתָם שְׂמַחְלָלִים שַׁבְּתוֹת, וְאוֹתָם שְׂעוֹשִׂים בְּגִיהֵנָם מְקַלְלִים אֶת אוֹתוֹ שְׂהַדְלִיק גֵּר טָרֶם שְׂהַגִּיעַ זְמַנּוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: (ישעיה כב) הִנֵּה ה' מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְגו', (שם) צְנוּף יִצְנַפֶּה צְנַפְהָ כַּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם.]

בְּגִין דְּלֹא יֵאָדָּם הוּא לְאֲדַלְקָא נִרְאָה כַּד נְפִיק שַׁבְּתָא עַד דְּמַבְדִּילִי יִשְׂרָאֵל בְּצִלוֹתָא וּמַבְדִּילֵי עַל פְּסָא. בְּגִין דְּעַד הַהוּא זְמַנָּא שַׁבְּתָא הוּא, וְקוֹדְשָׁהּ דְּשַׁבְּתָא שְׁלִיט עָלֵנָּא. וּבְשַׁעֲתָא דְּמַבְדִּילִין עַל פְּסָא כֹּל אֲנָּו תַּמְלִין וְכֹל אֲנָּו מִשְׁרָיִן דְּאֲתַמְנֵן עַל יוֹמֵי דְחוּל, כֹּל חַד וְחַד יִתִּיב לְאֲתַרִּיהָ וּפּוֹלְחִיגָהּ דְּאֲתַמְנֵי עֲלֵיהָ.

[מִשּׁוּם שֶׁאֵין רְאוּי הוּא לְהַדְלִיק אֵשׁ כְּשִׁיּוֹצֵאת שַׁבְּתָא עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל מַבְדִּילִים בְּתַפְלָה וּמַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, מִשּׁוּם שֶׁעַד אוֹתוֹ הַזְּמַן שַׁבְּתָא הִיא, וְקוֹדְשַׁת הַשַּׁבְּתָא שׁוֹלֶטת עֲלֵינוּ. וּבְשַׁעֲהָ שְׂמַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, כֹּל אוֹתָם הַתְּלֹזֹת וְכֹל אוֹתָם הַמַּחְנוֹת שֶׁהִתְמַנּוּ עַל יְמוֹת הַחֹל, כֹּל אָחַד וְאָחַד יֵשׁוּב לְמַקּוּמוֹ וְלְעִבּוֹדוֹתָהּ שֶׁהִתְמַנְּהָ עֲלֵיהָ.]

בְּגִין דְּכַד עֵאל שַׁבְּתָא וְאֲתַקְדַּשׁ יוֹמָא, קַדְשׁ אֲתַעַר וְשְׁלִיט בְּעֵלְמָא, וְחוּל אֲתַעֲדִי מִשְׁוֹלְטְנוּתָא דִּילֵיהָ, עַד שֶׁעֲתָא דְנִפְיָק שַׁבְּתָא לֹא תִּיבִין לְאֲתַרִּייהוּ. וְאָפַּר עַל גַּב דְנִפְיָק שַׁבְּתָא לֹא תִּיבִין לְאֲתַרִּייהוּ עַד זְמַנָּא דְאָמְרִי יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ אַתָּה יי המבדיל בין קדש לחול. כְּדִין קַדְשׁ אֲסַתְּלַק, וּמִשְׁרָיִן דְּאֲתַמְנֵי עַל יוֹמֵי דְחוּל מִתְעַרְוּ וְתִּיבִין לְאֲתַרִּייהוּ כֹּל חַד וְחַד עַל מִטְרִיהָ דְּאֲתַקְדַּשׁ עֲלֵיהָ. וְעַם כֹּל דָּא לֹא שְׁלִטִין עַד דִּיהוּן נְהוּרִין מְרָצָא דְשַׁרְגָּא. וְכַלְהוֹן אֲקִיוֹן מְאוּרֵי הָאֵשׁ בְּגִין (דמנהורא דנורא דנגרא) (כ"א דמרוזא דעמודא דנורא) וּמִיִּסוּדָא דְנִנְרָא אֲתַיָּאן כֹּלְהוּ וְשְׁלִטִין עַל עֵלְמָא תַּתְּאָה. וְכֹל דָּא כַּד בְּרַ נֵשׁ אֲדַלְקִי שַׁרְגָּא עַד לֹא שְׁלִימוּ יִשְׂרָאֵל קְדוּשָׁא דְסַדְרָא.

[מִשּׁוּם שֶׁכְּשֶׁנִּכְנְסָה שַׁבְּתָא וְהִתְקַדְּשׁ הַיּוֹם, הַקְדַּשׁ מִתְעוֹרֵר וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְהַחֹל מִתְבַּטֵּל שְׁלִטוֹנוֹ, עַד הַשַּׁעֲהָ שִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבְּתָא לֹא שְׁבִים לְמַקּוּמָם. וְאָפַּר עַל גַּב שִׁיּוֹצֵאת שַׁבְּתָא, לֹא שְׁבִים לְמַקּוּמָם עַד הַזְּמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל

כִּיֹּן דְּאֲתַקְדַּשׁ יוֹמָא וְשְׁלִטָא קְדוּשָׁה עַל עֵלְמָא, הוּא סַטְרָא אֲחֵרָא אֲזַעִירַת גְּדַמָּה וְאֲסַמְרַת כֹּל לִילֵיא דְשַׁבְּתָא יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בַּר מִן אֲסִימוֹן וְכֹל פֶּת דִּילֵיהָ דְאֲזִילֵי עַל שְׂרָגֵי בְּטַמְיָרוֹ לְמַחְמֵי עַל גְּלוּנֵי דְשִׁמוּשָׁא, וְלִבְתַּר אֲטַמְרוּן גּוֹ נִקְבָּא דְתַהוּמָא בְּרָא. כִּיֹּן דְנִפְקַשׁ שַׁבְּתָא, כְּפַה תַּמְלִין וּמִשְׁרָיִן פְּרַחִין וּמִשְׁטָטִין בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא אֲתַקּוּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים דְלֹא יִשְׁלִטוּן עַל עֵמָא קְדוּשָׁא. לְאֵן אֲתַר מִשְׁטָטִי בְּהַהוּא לִילֵיא. כַּד נְפִיקֵי בְּבַהִילוֹ וְחֻשְׁבִּין לְשַׁלְטָאָה בְּעֵלְמָא עַל עֵמָא קְדוּשָׁא וְחֵמָאן לֹון בְּצִלוֹתָא וְאֲמִרִין שִׁירְתָא דָּא, וּבְשִׁירוּתָא מַבְדִּילֵי בְּצִלוֹתָא וּמַבְדִּילֵי עַל הַכּוֹס, פְּרַחִי מִתְמַן וְאֲזִילֵי וּמִשְׁטָטִי וּמִטְאֵן לְגוֹ מִזְבְּרָא. רַחֲמֵנָּא לְשִׁיבֵן מִיַּנְיָה וּמִסְטָרִין (ומסטר) בִּישָׂא.

[כִּיֹּן שֶׁהִתְקַדְּשׁ הַיּוֹם וְהִקְדַּשׁהּ שׁוֹלֶטת עַל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַצַּד הַאֲחֵר מְקַטִּין עַצְמוֹ וְנִטְקוּן כֹּל לִיל שַׁבְּתָא יוֹם הַשַּׁבְּתָא, פְּרַט לְאֲסִימוֹן, וְכֹל הַפֶּת שְׁלוֹ שְׁהוֹלְכִים עַל הַגְּרוֹת בְּסַטְרָה לְרֵאוֹת אֶת הַגְּלוּיִים שֶׁל הַתְּשֻׁמִּיִּים, וְאַחַר כֵּן נִטְמַנִּים בְּתוֹךְ נִקְבַּת הַתְּהוֹם הַגְּדוֹל. כִּיֹּן שֶׁיִּצְאָה הַשַּׁבְּתָא, כְּפַה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת פּוֹרְחִים וּמִשְׁטָטִים בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן תַּקְּוּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שְׁלֹא יִשְׁלִטוּ עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ. לְאִיּוֹה מְקוּם מִשְׁטָטִים בְּלִילָה הוּא פְּשִׁיּוֹצֵאִים בְּחַפְזוֹן וְחוֹשְׁבִים לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם בְּתַפְלָה וְאוֹמְרִים אֶת הַשִּׁירָה הַזֶּה, וְגִרָא שִׁירָה מַבְדִּילִים בְּתַפְלָה וּמַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מִשָּׁם וְהוֹלְכִים וּמִשְׁוֹטְטִים וּמַגִּיעִים לְתוֹךְ הַמְזַבְּרָא. הַרְחֵמוּן יִצְיֵלְנוּ מֵהֶם וּמַהֲצַדִּים הַרְעִים.]

אֲמַרו רַבּוּתֵינוּ ז"ל תַּלְתָּא אֲנָּו גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגְרַמְיָהוּ. חַד מְאֵן דְּלִישִׁי גְרַמִּיהָ. תַּנְיָנָא מְאֵן דְּזַרְק נְהֵמָא אוֹ פְּרוּרִין דְּאִית בְּהוּ כֹפָּת. תַּלְיַתָּאָה מְאֵן דְּאוֹקִיד שַׁרְגָּא בְּמַפְקָא דְשַׁבְּתָא עַד לֹא מְטוּ יִשְׂרָאֵל לְקַדְוִשָׁא דְסַדְרָא דְגְרִים לְנִרְאָה דְגִיהֵנָם לְאֲדַלְקָא בְּהֵיא נִרְאָה עַד לֹא מְטוּ אֲמַנְיָהוּ. חַד דְּיִקְבָּא אִית בְּגִיהֵנָם לְאֲנָּו דְקָא מַחְלָלֵי שַׁבְּתוֹת, וְאֲנָּו דְעוֹנְשִׁין בְּגִיהֵנָם לִישִׁטִין לִיה לְהַהוּא דְאוֹקִיד שַׁרְגָּא עַד לֹא מְטוּ אֲמַנְיָה, וְאֲמַרִי לִיה (ישעיה כב) הִנֵּה יי מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְגו' (ישעיה כב) צְנוּף יִצְנַפֶּה צְנַפְהָ כַּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם.

[אֲמַרו רַבּוּתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה, שְׁלֵשָׁה הֵם שְׂגוּרִים רַעַה

גרוע מרציחה, להיות עבד למצרים הללו, לערבושים הללו שקונים עבד כדי להתעלל בו. הם קונים עבד ומכים אותו עד מות ואח"כ קונים עבד חדש, וזה מה שעושים בכל העולם היום, וכך קנו את יוסף להתעלל בו, אם [אחים] היו רוצחים אותו היה פחות עבירה.

[ולא יעשה כזו תשובה, אלא יכיר בזה שחטא ופגם, ויעשה תשובה גמורה על עצם המעשה, ובאמת יתחרט ויצטער מהחטא שחטא ועל הפגם שפגם וכיר בזה].

ביאור שאלת יוסף לאחים: העוד אבי חי.

וזה מה שאמר להם יוסף, "אני יוסף העוד אבי חַי" (בראשית מה, ג), ביאר ר' אליהו לופיאן זצ"ל [שכך אמר להם יוסף]: איך לא ריחמתם על אבא, אתם אומרים שאבא בצער, מבנימין, ולמה לא

ככוונה או לא מברך בכוונה] אין להם רשות להתחיל את הפעולה שלהם להזיק לאדם עצמו או לאחרים רק אחרי ההבדלה, ואם הוא מאחר את ההבדלה, הם בורחים ומתייאשים ומשתעממים והולכים למדבריות ומחפשים חיות רעות להזיק להם.

וגם כשאדם יודע שכל הדינים שבאים עליו זה הכל מראיות אסורות, הוא לא הוֹא צריך לומר אשמים אנחנו, [שוה אינו תשובה על עצם המעשה] ולא [לעשות תשובה] כמו האחים הקדושים שלא הודו בעצם החטא, בעצם המכירה, אלא בסה"כ אמרו אשמים אנחנו שלא התייחסנו לצרה שלו, ולא ריחמנו עליו, [לפנים משורת הדין, כן] הוא כ"כ התחנן וכ"כ בכה, והיינו טיפה אכזריים. הרי להימכר לעבד זה יותר

יומא דדינא שרְיָא על עֲלָמָא אֲשֵׁתִּיב מְנִיָּה כְּמָה דְאֲתָרָא בְּיָוִם רְעָה מְלֻטָּהוּ. יוֹמָא דְאֲתָמְסָר דִּינָא לְהֵהוּא רְעָה לְשִׁלְטָאָה על עֲלָמָא (סוה):

[אבל אם הוא ממתין עד שישלמיו קדושה דסדרא, אותם הרשעים שפגיהנם מצדיקים עליהם את דינו של הקדוש ברוך הוא, והם מקנימים על אותו האיש כל הנבוכות שאומרים הצבור (בראשית כז) ויתן לה האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ומלטהו ה'. ביום רע הנה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה ההיא לקחת את נשמתו. אשרי משפיל אל דל - זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ומלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם].

אומרים ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והפגנות שהתמנו על זמות החל מתעוררים וישיבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום (שמאור האש ששופע) (נ"א שמסוד עמוד האש) ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם התחתון. וכל זה פשטאדס מז'ליק נר טרם השלמיו ישראל את הקדושה דסדרא].

אבל אי איהו ממתין עד שישלמיו קדושה דסדרא, אנון תיבין דגיהנם מצדיקין עליהו דינא דקודשא ברוך הוא, ואנון מקנימי על ההוא בר נש כל ברקאן דקא אמרי צבורא (בראשית כז) ויתן לה האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ומלטהו יי. ביום רע מבועי ליה, מאי ביום רעה. יומא דשולטא ההיא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משפיל אל דל דא הוא שכיב מרע לאסאָה ליה מחובוי גבי קודשא ברוך הוא. דבר אחר דא

גמרא. אדם צריך לעשות תשובה על כל שניה שלא למד, לא התפלל. הלילה (כאן בהולנד) מתחיל ב-05 והגין ב-9 = 16 שעות, ואדם עובר ממטה למטה כדי שימצא מיטה באותו נוסח, כמה אפשר לישון.

רבינו ור' נתן – הרב והתלמיד שעמודים מבריאת העולם.

רבי נתן היחידי בכל תלמידי רבינו שלא היתה לו שום קו' על רבינו הוא התבטל בתכלית הביטול, כנפש רוח נשמה חיה ויחידה. כי רבינו זה היחיד, רבינו זה עולם האצילות, רבינו זה עולם האצילות, רבי נתן נכלל ברכינו, ורכינו נכלל בר' נתן וזה הרב והתלמיד שעמודים מבריאת העולם.

ביארצייט אפשר להשיג את כל השידוכים, מי שיהיה ער עד הבוקר יכול לרפא את כל החולים בעולם ואת כל השידוכין

פגם העינים בורא שדים ומזיקים, ואפשר להינצל רק על ידי שמאחרים את ההבדלה.

כי כל המחלות זה בגלל שאין לאדם שמירת עינים, ואז הוא בורא שדים, ואם זה בשבת אין להם שום כח לפעול רק אחר ההבדלה וכשמאחר את ההבדלה אומר הזוה"ק שהשדים בורחים ומתייאשים והולכים למדברות ומחפשים חיות רעות להזיק להם.

ריחמתם על אבא כשמכרתם אותי והצטער עד עכשיו, היכן הרחמים שלכם⁵⁴

היחיד שלא היה לו קושיות על רבינו.

רבי נתן זכה להיות היחיד מכל תלמידי רבינו שלא היה לו שום קו' ושום שאלה על רבינו. ור' אהרן רבה של ברסלב אמר: כבר ידענו שרכינו שאמר בתורה ז' כי סמך משה את ידו עליו – שמדבר על משה ויהושע, הוא מתכוון אליך.

צער אחר הפטירה על מה שיכלתי לזכות.

כשאדם נמצא עם רגליים אל הקיר, עובר לו כל החיים שלו, ואז אומר פה יכלתי ללכת עוד פעם למקוה פה יכלתי ללמוד עוד דף גמרא, פה נרדמתי. המת רואה הכל, גם כמה אנשים באו ללוויה, ויכול להיות לו גאווה מלויה יפה של 10,000 איש לכן צריך לזיה צנועה. שאדם ישכב עם נרות וחול הוא יחשוב יכלתי ללמוד יותר, להתפלל יותר.

לעשות תשובה על כל שניה שלא עבד את ה'.

הגאון עשה תשובה על השניות שלא הזדרז במרחץ במשך כל החיים ויצא לו 2 דקות, ואדם נכנס למקלחת ועוד פעם עושה סבון, ועוד מים, ומפנק את הגוף שלו בעוד סבון, שבמקום זה יגיד שיר השירים, ילמד עוד דף

⁵⁴ [תעשו תשובה על עצם המכירה, על הצער של אבא]

שתהיו
חוקים
בממון
ברצון
ובטרח
ואמר
שהעקר
עסק
שלכם
יהיה
להדפיס
ספרים
יפוצו
מעיינותך
חוצה

ובכן. מצווה אני
עליכם שתדפיסו
הספרים.
שיחיה יפוצו
מעיינותך
חוצה

מקיימים את צוואת ר' נתן זיע"א

ומשתתפים בהדפסת והפצת ספריו של מוזדינו הרב שליט"א

המגלה ומאיר את דרך רבינו הקדוש והנורא בעולם

בהדפסת

ספרי מורינו הרב החדשים

תשע"ו
1
חלק ג'

שיעורים שנאמרו מחודש
שבט עד סוף השנה
רובם מתוך בור הכלא הנורא
בדרום אפריקה ובארץ ישראל

תשפ"ב
3
חלקים

שיעורים • מכתבים • מאמרים
• תפילות • קריאות קודש
שנת השחרור!

תשפ"ג
3
חלקים

שיעורים • מכתבים • מאמרים
• תפילות • קריאות קודש

לפרטים נוספים:

058-3289-318

ניתן להנציח מהדורות, חומשים, פרשות, וחודשים, להשתתף בהדפסת הספרים הקדושים.